ROMANIA

O.N.T.

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
BUCUREȘTI

REVISTA OFICIULUI NAȚIONAL DE TURISM

ANUL II, Nr. 3

MARTIE 1937

C U P R I N S U L

O. N. T. — ŢARA ROMÂNEASCĂ ŞI VOEVOZII

TEODOR SCARLAT — PLECAREA ZĂPEZILOR

VLADIMIR BUNEA — DE LA MUNTE LA CÂMPIE CU OILE

DEM. DACIAN — TURISMUL AUTOMOBILISTIC

T. C. STAN — MINCINOASĂ CARTE DE ALPINISM

EM. B. — DUNĂREA TURISTICĂ

GEORGE COSTESCU — GĂZDUIREA SUB CER LIBER

RADU BOUREANU — RÂNDURI PENTRU PRIMĂVARA ANULUI

EM. BUCUŢĂ — NICOLAE GRIGORESCU, TURIST

CRONICA TURISMULUI:

RISCURI ŞI ACCIDENTE ÎN TURISMUL DE MUNTE - *VALERIU PUŞCARIU*
TURISMUL ÎN MUNŢII SEMENICULUI - *DUMITRU IMBRESCU*
VARIA: REZULTATELE CONCURSURILOR DE BOB; CUM DEVII ALPINIST; PUBLICAŢII TURISTICE; BIBLIOGRAFIE TURISTICĂ; INFORMAŢII

■

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
BUCUREŞTI — CALEA VICTORIEI, 88 — TELEFON 4.64.60

ABONAMENTE:

1000 LEI — INSTITUŢII DE STAT ŞI JUDEŢE
500 „ — „ PARTICULARE ŞI COMUNE URBANE
240 „ — COMUNE RURALE ŞI PARTICULARI

COPERTA — PROECT DE AFIŞ DE *MORARU*
DESENE IN CULORI DE *P. GRANT*
DESENE DE *RADU BOUREANU*

ROMANIA

REVISTA
OFICIULUI NAȚIONAL
DE TURISM

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
88 CALEA VICTORIEI — TEL. 4.64.60

ANUL II, Nr. 3
MARTIE 1937

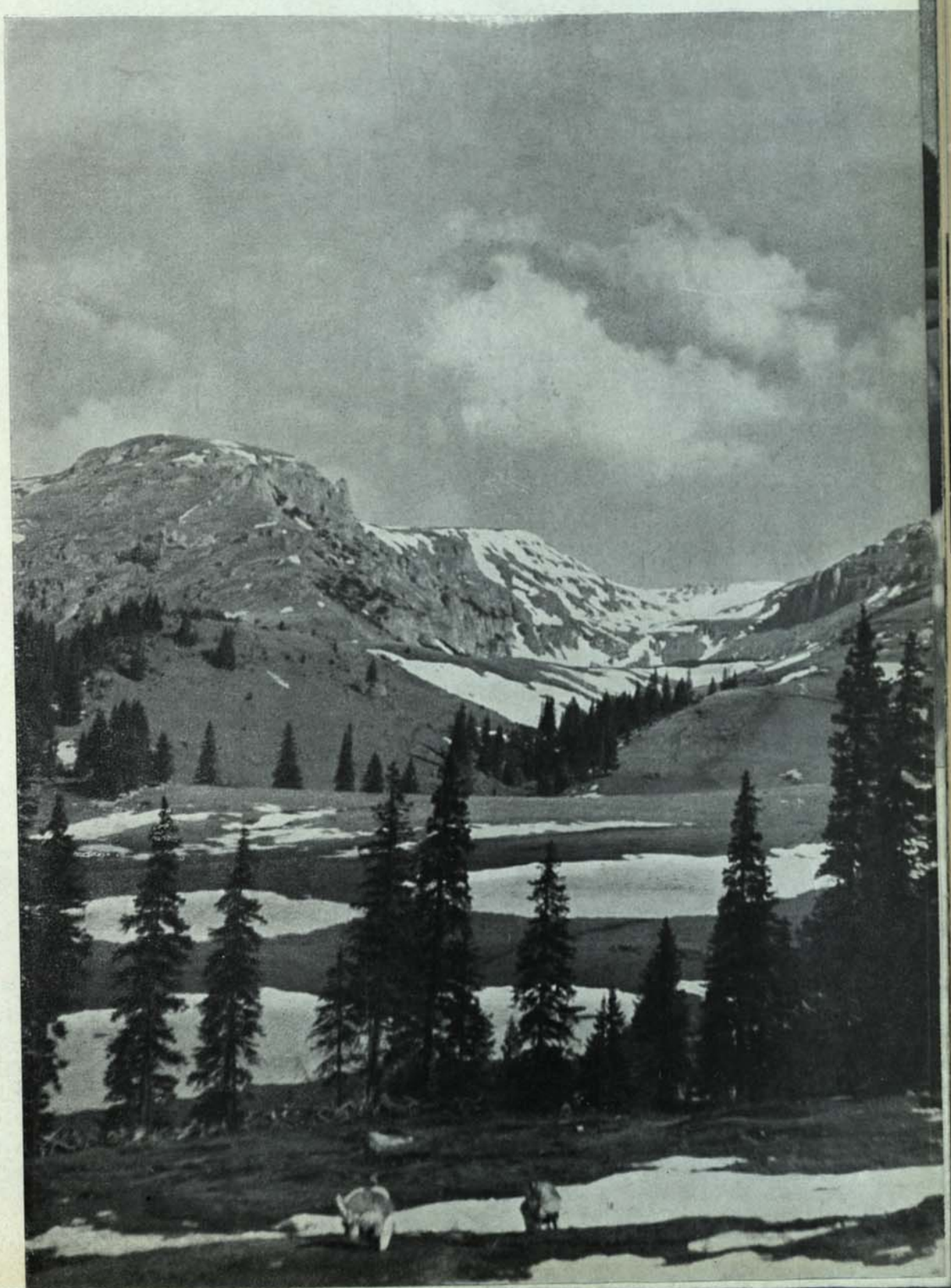

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

DIN POIANA PEȘTERII

ŢARA ROMÂNEASCĂ ŞI VOEVOZII

Dârzenia neamului românesc, a scris'o în slove nepieritoare istoria. Frumuseţea peisagiului ţării s'a scris în inima tuturor străinilor călători prin pământul nostru. Şi farmecul coclaurilor din câmpia şi muntele românesc, a făcut generaţii să moară sub steag. generaţii de scriitori şi poeţi să preamărească minunile ei plastice. In curând se vor împlini 100 de ani dela vremea când celebrul pictor Rafet, a făcut primul, cunoscut peste hotare specificul şi farmecul românesc.

Ne vom face datoria pioasă de conştiinţă, să cinstim acest episod de prietenie pentru ţara noastră, printr'o comemorare întru'un număr al revistei.

Dârzenia şi sfinţenia legământului de dragoste îl trăiniceşte astăzi, adică în aceste vremi M. S. Regele Carol II. Scris de zugravii simţirii româneşti, cu litere de argint şi de aur, în capiştea devenirii româneşti, voevodul culturii româneşti, care deopotrivă îmbrăţişează toate

M. S. MARELE VOEVOD
MIHAI DE ALBA-IULIA

M. S. REGELE CAROL II

ramurile de activitate românească, le patronează, îndreptându-le către desăvârşire, nu uită nici o clipă să toarne toate aceste daruri divine, dăruite de mâna nevăzută coroanei, vlăstarului cel mai tânăr al casei domnitoare.

Sunt ani şi ani de zile de când M. Sa veghează asupra, augustului său prunc insuflându-i ca în ton de baladă ca în basme darurile înţelegerii frumuseţilor ţării de naştere şi desăvârşire. Pelicula aparatelor Oficiului Naţional de Turism a prins de curând, în cursul acestei veri, imaginea fiului regal cercetând toate colţurile ţării, toate frumuseţile şi relicvele istorice, toate hotarele şi mânăstirile unde s'au luptat, s'au rugat şi au odihnit, la ultimul ceas voevozii. Este o atitudine care ţine de cea mai profundă mistică naţională asigurând casei domnitoare, înţelegerea şi dragostea pentru fiecare fărâmă din trecut şi pentru desăvârşirile şi devenirile prezentului.

In călătoria Voevodului Mihai prin ţară, este sintetizat îndemnul spre cunoaşterea ţării de către fiecare cetăţean al ei, ce simte prin vine un dram din sângele strămoşesc.

CUSTURA PĂPUŞII

PLECAREA ZĂPEZILOR

Zăpezile se ascund în peşteri mitice. Nasc torente de argint. Sus pe culmii mai întârzie o vreme şeile de argint, pe spinările munţilor. Sus pe Custura Păpuşii în Munţii Retezat, pe culmile Bucegilor şi pretutindeni pe piscuri, pe steiuri de cremene, mai ferite de soarele făţiş, dăinue zăpada.

Sporturile de iarnă au mai avut puţin răgaz acolo pe înălţimi, dar în văi a pornit emigrarea turmelor, fumegarea brazdelor din toamnă şi nădejdea alpinistului încercat, că în curând vremea va fi bună pentru logodna cu înălţimile, de unde ţara se vede înecată în azurul cerului.

Cum plugarul îşi curăţă şi ascute fierul plugului, să pornească drum nou de roadă în lotul său negru de pământ, turistul înpătimit şi familiar înălţimilor, îşi trece în revistă echipamentul pentru ascensiuni.

Skiurile sunt culcate într'un ungher răcoros cu iluzie de iarnă, cât se poate, şi cerul albastru cu miragiile sale umple ruksakul şi gândul de elanuri.

Undeva, la Peştera Ialomicioarei cum pretutindeni, pe pajiştile munţilor, zânele primăverii au ţesut un covor de brânduşi, florile acelea delicate sporadice şi decorative, ca nişte mâini, ca nişte cupe avide, cari cerşesc văzduhul de primăvară.

Sunt prilejuri rare pentru încântarea personală, ca şi pentru obiectivul fotografic, pentru împărtăşirea lumii întru frumuseţile colţurilor de ţară, ca în recenta expoziţie O. N. T.

BRÂNDUȘI DE PRIMĂVARĂ LA CASA PEȘTERA IALOMICIOARA

Drumeți băștinași! Să nu așteptăm ca oaspeții de peste hotare să cunoască mai bine decât noi, farmecele peisagiului românesc. Nu vor întârzia după îndemnul slovei, și al celor ce ne-au cunoscut odată, trecând peste toate rezervele răuvoitoare.

Să ne cunoaștem noi, în primul rând meleagurile pe unde au visat, s'au frământat, și au suferit, sau au trăit clipe de încântare cei cărora le-am urmat.

TEODOR SCARLAT

CÂMP DE BRÂNDUȘI IN BUCEGI

Dela munte la câmpie, cu oile

(Transhumanța)

CIOBAN DIN JUDEȚUL ALBA

În ceiace are esențial, viața românească se reduce la un singur cadru: plaiul. Plaiul românesc, cu cele patru veștminte ale anotimpurilor, leagănul acesta de doină, crescută sălbatec și solemn în peisagiu, purtată molcom, șerpuitor și limpede, de apa pâraelor, in jos spre șes, spre nouile înjghebări de viață sorocite de soartă. Pentrucă, până mai eri, viața românească n'a depășit în latura ei economică, formele tiparelor rămase dela popoarele vechi din Tracia. Păstoritul și plugăria n'au fost cu toate astea numai îndeletniciri; ele au păstrat, prin condițiile de viață pe care le impuneau, curățenia neamului și, poate mai mult, sufletul lui.

Seara, la focul de târși al ciobanilor, fluerele vărsau unde molcome de melodie, clătinând nu știu ce înalte marame de azur cu șerpuirea elegiacă a sunetelor.

De-asupra tremurau stelele, și în jocul lor de aur isvoarele se întreceau să le prindă. Câteodată stelele cădeau, lung, curbându-și calea pe subt o poală de cer, în pădurile de brad surprinse, ca niște oști drepte, de revărsarea nopții.

Aici, în pâlpâirea vaselă a flăcărilor, lângă ceaunul cu mămăligă s'au păstrat, nealterate, tradițiile poporului. Cântece, spuse de demult, povești apocrife cu sfinți, legau graiul bătrânilor de graiul celor tineri.. Și așa viul graiu a ținut multă vreme locul bucoavnei, a cronicelor, a tuturor însemnărilor pe marginea experienței de viață a unui popor.

Au bătut multe vânturi, s'au dărâmat multe împărății dar, pe plaiu, între cremenea piscurilor și între șesul ademenitor, viața românească s'a păstrat în tiparele ei organice, lângă pământ, în mijlocul peisagiului, subt aceleași înalte constelații metafizice.

* * *

Cu toate acestea viața nu are un caracter static. Ea evocă mai mult extazul decât somnul fizic. Dinamica ei poate fi urmărită pe multe file de istorie. Dar, însăși viața pastorală în aspectul ei intim (ca să nu mai vorbim de creația poporană, de poezie, cea mai complectă și mai complexă biografie a culturii) — se definește printr'o dinamică proprie. Transhumanța, peregrinarea între munte și câmpie, cu oile, este corespondentul concret al dinamicei sufletești.

Muntele, cu toată bogăția lui de vegetație alpină, cu nopțile reci și diminețile înviorătoare, cu peisagiul scăldat în buraca văilor sau în eterate pale de cer limpede, ozonat, — ține turmele până târziu, când zăpezile acoperă iarba arsă de brumele timpurii ale izlazurilor.

În ziua când argintul unui cer alburiu se cerne peste brazi, ciobanii își întorc cojoacele și pornesc, cu turmele, spre șesuri. Coboară pe povârnișuri, urcă dâmburi, trec văicele și pârae, cu ciopoarele de oi înainte. Noaptea o petrec pe câmp, acolo unde îi ajunge. Ziua următoare le deschide alte orizonturi. Drumul e liniștit.

După câteva săptămâni de umblet, peste plaiuri și regiuni deluroase, turmele ajung la șes. Aci iarna vine mai târziu, odată cu sărbătorile Crăciunului, aducând după ea, prin târguri, crengile de brad ale pădurilor lăsate în munți.

La șes zăpada e mai subțire și adesea, după zile călduroase, câmpia rămâne iarăși fără podoaba albă. Oile, hrănite doar cu frunza cocenilor de porumb, se năpustesc la miriștile veștede, la firicelele de iarbă uscată rămase pe pajiști. Uneori ernile sunt grele și la șes. Zăpezile ar acoperi turma întreagă, dacă ar cădea, pe nesimțite, deodată, noaptea. Atunci ciobanii intră în sate, cumpără hrană pentru turme și se cuibăresc pela gospodării. Dar, la șes, și primăvara vine mai de grabă.

Până la Sfântul Gheorghe, când pășunile nu mai sunt slobode la câmpie, păstorii și-au prăsit oile. Se întorc odată cu primele flori răsărite pe fețiile muntelui, printre pâlcuri încă netopite de zăpadă. Și, viața se continuă aci, mai departe, sub semnele celeste ale nopților aspre, cu botezul zilnic al înălțimilor de azur.

* * *

Transhumanța — colindul acesta teluric dela munte la câmpie, al ciobanilor — a hărăzit poporului nostru de păstori un admirabil mijloc de a cunoaște toate aspectele naturii, toată măreția de necuprins a celei mai gigantice zidiri. Relieful complex al poeziei poporane, puritatea ei, muzicalitatea și ritmica impecabilă a stihurilor, au putut oglindi într'însele toată gama aspectelor pe care natura, în îmbinarea coloristică și arhitectonică le oferea prin peisagiu. Și, nu greșim deloc dacă susținem că transhumanța a fost primul turism în România sau mai bine zis pe locurile unde se întinde azi o țară purtând numele acestui popor de ciobani, ajuns, sub oblăduirea de acum, un popor slobod.

Ciobanii făgărășeni coborau la șesul Dunării, cei din munții Apuseni la câmpia Crișului și a Mureșului, bănățenii la malurile Oltului. Coborau și urcau. Mers încet, pe unduirile calde ale doinelor, cu popasuri și focuri. Împrejur șesuri, pâlcuri de arini, fumuri vestind

CIOBAN DIN SIBIU

casele mici ale satelor ingropate in omături sau dealuri teşite de nea, cu primele fire de iarbă mijind la soare.

Înainte se profilau, ca o ceaţă deasă, munţii.

Transhumanţa se oglindeşte şi în poezia poporană. Primele versuri din „*Mioriţa*", versurile care fixează cadrul şi începutul acţiunii, sunt:

Pe-un picior de plaiu
Pe-o gură de raiu
Iată ies in cale
Se cobor în vale...

Un fel de variantă incomplectă a „*Mioriţei*" ajunsă colind în munţii Apuseni ne atestă complect, în patru versuri, ideia de transhumanţă (Cităm poezia în întregime, cu toate stângăciile, regionalismele şi formele arhaice de expresie):

Păcurariu d'oacheşel
El se lăudare
Că el că 'mi 'ş' are
Câte flori pe munte
Atâtea oi mărunte
Câţi 's d'aglicei
Atâţia mieluşei
Câte viorele
Atâtea miorele

Vara le vărează
Pe-un picior de munte
Iarna le iernează
In ostrov de mare.
Păcurariu d'oacheşel
Vină du-ţi oile
Că marea şi-o veni
Mare şi tulbure
Şi oi ţi-o mâna

Păcurariu aşa-i grăia
Că el că nu se teme
Că el că 'mi' Ş' are
Nouă câni bătrâni
Nouă scăţălandri
Ferecaţi în lanţuri.
— Marea când şi-o veni,
Mare şi tulbure

Voptii 'or voptire
Stropii 'or stropire
Lanţuri sdrâncănire
Cânii 'or de simţire
Şi eu m'oi trezire
Oi mi-oi d'apucare
Cam în sus spre munte
Cam în sus spre Răsărit...

(Nu ştiu dacă s'ar fi putut trece, cu mai multă artă, în poezie, ideia de transhumanţă, angajând tot odată în acţiune şi cosmicul).

Rezonanţa poeziei de mai sus trădează colindul transhumantic, prin bogăţia de culoare pe care o trezeşte, prin nostalgia muntelui lăsat departe. Ciobanul aşteaptă cu voluptate, aş putea spune, revărsarea mării ce prevesteşte anotimpul de mutare „Cam în sus spre munte, Cam în sus spre Răsărit".

Cu obârşia în îndeletnicirea străbună a oeritului de pe plaiurile dacice, care pogora păcurarii din cetăţuile împădurite de brazi, în jos, spre malul stâng al Dunăriului, — drumeţia şi-a dobândit pentru noi un rost în sine. Comorile pământului românesc sunt prea puţin cunoscute chiar la noi, unde lumea mucezeşte în târguri când simpla lor cunoaştere e un rar prilej de încântare.

VLADIMIR BUNEA

CIOBANI DIN JUDEŢUL SIBIU

TURISMUL AUTOMOBILISTIC

(RÂNDURI PENTRU INCEPUT)

Turismul poate fi considerat ca o actualizare şi modernizare a nomadismului de altădată. Adevăratul turist este acela care rătăceşte din loc în loc, petrecând de multe ori noaptea sub cerul liber, mulţumindu-se cu puţinul pe care oamenii şi locurile i le pot oferi.

Acest gen de turism-itinerar a căutat să utilizeze tot ceiace technica modernă a născocit, impunându-şi idealuri de ordin geografic, istoric, sociologic etc...

Există azi adevărate locuinţe înzestrate cu un confort suficient călătoriei, locuinţe transportabile care formează baza auto-turismului şi campingului.

Automobilul, autocarul şi motocicleta sunt şi la noi de mult timp în slujba turismului, utilizate cu succes când rutele îndeplinesc mai ales anumite condiţiuni.

Aşa, drumurile largi, cel puţin pe porţiunile mai aglomerate, vor uşura mersul, dând posibilitatea respectării itinerariului care totdeauna este în funcţie de timpul necesar.

O şosea modernă nu are apoi curbe a căror raze să fie mai mici de 300 m. pentruca virajele maşinilor să se facă cu uşurinţă pe un plan înclinat pentru anihilarea puterii centrifuge.

Deasemenea nu este lipsită de un kilometraj şi table indicatoare de direcţie în purcurs şi la încrucişări.

Semnalizările formează la rândul lor, ultima frizură care dă siguranţa turistului economisindu-i timpul. Toate acestea alcătuesc adevăratul ghid al drumurilor scris pe marginea lor şi la locul indicat.

Pe lângă cele menţionate mai sus, un drum ca să fie frecventat de turişti trebue să treacă prin regiuni lipsite de monotonia formelor de relief, legând între ele centre sau aşezări omeneşti, de un indiscutabil folos în măsura în care redau specificul: oraşe de artă cu bătrâne biserici şi muzee sau cu castele, rămase mărturie cu stilul şi trecutul lor.

In analiză putem spune că o ţară poate deveni accesibilă autoturismului din momentul în care posedă şosele moderne şi bogăţii care să intereseze turismul.

La alcătuirea unor circuite este necesar să ţinem seamă de aceste condiţiuni şi în România axa principală a acestor circuite o formează azi şoseaua Oradia-Bucureşti-Oltenita. Corespunzând din unele puncte de vedere cerinţelor şi pe cale de a corespunde celor mai pretenţioşi turişti, această şosea trecând peste toate formele de relief ce alcătuiesc pământul românesc, leagă între ele oraşele care se întrec prin frumuseţea şi pitorescul lor cât şi prin varietatea genului arhitectonic al construcţiilor şi muzeelor.

Pornind dela Oradea, oraşul cu monumentale clădiri printre care se numără Episcopia, în stil Renaissance şi reşedinţa unităţilor în gen veneţian, maşina străbate mai întâi forme domoale de relief. Depărtându-se de unul din cele mai moderne şi frumoase oraşe ale Ardealului trece munţii Apuseni, podişul şi apoi depresiunile. Traversând Carpaţii pe frumoasa vale a Prahovei se îndreaptă spre Ploeşti şi Bucureşti, oraşe deschise de unde drumul se aşterne neted spre întinsul Bărăganului, până la Dunăre şi baltă.

Pe câmpie aspectul morfologic e puţin variat, dar drumul privit în ansamblul lui destul de interesant.

Pitorescul este accentuat de pădurile cu foioase. Staţiuni balneare sau centre economice şi industriale sunt semănate în cale sau în apropiere de traseul ei. Dacă adăugăm şi alte bogăţii pe care condeiul nu le prinde în fuga câtorva rânduri, putem cu adevărat socoti această şosea drept *axă principală* în jurul căreia trebuesc brodate cele mai multe circuite pentru uzul autoturismului.

Şoseaua internaţională Londra-Istanbul a cărei lungime nu va depăşi 4000 km. seamănă aproape 1000 km. pe pământul românesc, şi cea mai mare parte pe această axă. Turismul în automobil va avea în viitor artera cea mai potrivită prin care străinii ne vor cunoaşte pe noi şi frumuseţile ţării noastre. Vor lua astfel contactul direct cu realitatea, nu din fuga trenului şi din relatările reportajului de multe ori tendenţios.

DEM. DACIAN

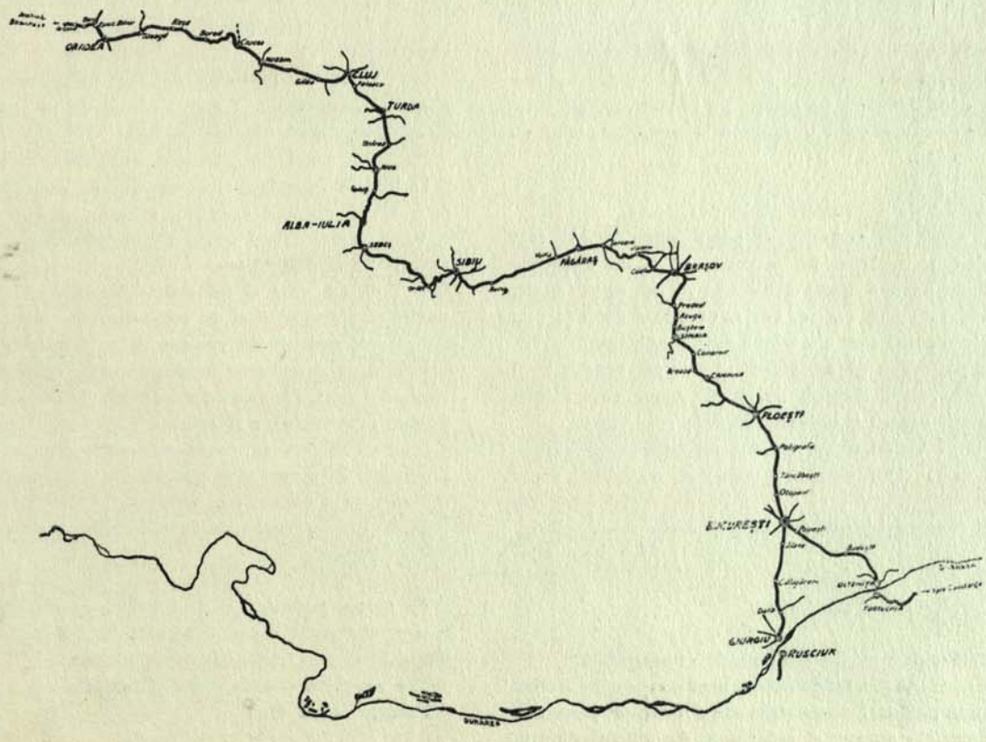

Mincinoasă carte de alpinism

Nici n'aş fi crezut vreodată că muntele e aşa de aproape de casa doctorului Popa!

Aseară, când am ajuns aici, era ploae şi întuneric beznă.

Dar azi dimineaţă, când m'am deşteptat din somn, l-am văzut.

Cred că şi el m'a văzut pe mine, prin perdele.

Să spun drept, mi-l închipuiam cu mult mai înalt. Mă luam după poveştile de vânătoare, entuziaste, cu care m'a convins acum două săptămâni doctorul Popa, să-i făgăduesc solemn că voi veni să petrec la el câteva zile.

Ca toate poveştile vânătoreşti, povestea muntelui a însemnat şi ea o exagerare.

Ne-am măsurat deci tăcuţi şi încruntaţi.

Ca doi duşmani.

Care pe care? Eu, sau muntele?

Apoi am adormit la loc. Era deabia şapte. Şi aerul muntelui e grozav: îţi dă un somn de urs.

* * *

Toată viaţa am purtat în inimă dorul marei aventuri, iar marea aventură a însemnat pentru mine călătoria.

Hoinăreala şi necunoscutul.

Sunt un turist atavic... Simt turistul din mine strigând în gura mare, din străfundurile cărnii, din întunericul subconştientului, din pâcla unui trecut îndepărtat. Peste ei s'au aşternut sutele de ani de orizonturi înguste: moşii mei apropiaţi. Sunt însă convins că am ascendenţe printre marii cutreerători de lume, spanioli şi portughezi. Am să-mi cercetez deaproape arborele genealogic. Nu m'aşi mira să-l găsesc undeva, cocoţat pe o cracă ori ascuns în vreo scorbură, pe Fernand Cortez de Balboa sau pe Pizzaro.

Sângele îmi goneşte în vine, în ritmul tenului care pleacă.

In dimineţile de toamnă, când merg spre judecătorie şi aud deasupra mea stolurile croncănitoare şi migratorii de cocori, mă pomenesc bătând din mâini, cu servieta, de parcă aşi dori aripi.

In copilăria mea nu stricam decât jucării care reprezentau mijloace de locomoţiune: trenuri, automobile, tramvae... Imi amintesc de ziua când am tăiat cu satârul pe tocător primul meu avion. Pe atunci avioanele erau o minune a secolului. Azi au intrat printre autobuze...

Dar vai!

Destinul meu a fost de o cruzime shakespeariană!

Eu, omul care, dacă mă năşteam cu patru sute de ani mai devreme, eram desigur matelot pe o caravelă a lui Cristofor Columb, — eu, omul care a tânjit totdeauna după aripi, spaţii, azur, infinit, — eu, hoinarul atavic, am avut parte de cea mai sedentară din câte meserii sunt pe lume: sunt magistrat.

Stau toată ziua pe scaun şi aştept să se scurgă ceasurile. Şi totul, totul se mişcă, trece, aleargă pe lângă mine, care rămân neclintit, un adevărat centru al universului.

Simbolul justiţiei ar trebui să fie scaunul, nu balanţa.

De aceia se şi zice: omul ăsta are scaun la cap. Adică are judecată.

Şi cuimea! Din toamna trecută mai sunt şi inamovibil!

* * *

Să urci un munte de jos şi până sus.

Tot!...

Nu cred să poată exista pe lume o bucurie comparabilă.

Aşa mă visez de când mă ştiu, cu deosebire în ceasurile când trebue să ascult de pe scaun pledoariile nesfârşite ale avocaţilor, şi-mi dau drumul frâelor fanteziei: curajos şi îndărătnic, cu alpenstockul în mână, cu rucksackul în spinare, cu bocanci solizi, gonind pe coclauri, sărind peste precipicii înspăimântătoare, căţărându-mă pe stânci şi hăulind din vârf, în vreme ce glasul meu, purtat din rătăcană în rătăcană, respins de pieptul muntelui, icnit de pereţii drepţi şi netezi de bazalt, creşte, se înalţă, se sfarmă.

Răsăritul soarelui văzut de pe culme...

Piveliştea nesfârşită a văilor...

Câte minuni!

Câte minuni interzise!..

Trebue să mărturisesc cu umilinţă: până acum n'am urcat nici un munte. Din diferite motive, asupra cărora nu insist. După cum n'am călătorit niciodată în viaţa mea. Cât am fost student, mergeam cu trenul din oraşul meu natal şi până la Bucureşti. Atât. Iar după ce am terminat universitatea, m'am împotmolit definitiv în Bucureşti.

Azi însă s'a terminat. Sau mai bine zis nu azi: poimâne. Poimâne primesc botezul muntelui.

Sunt complect echipat: Galeries Lafayette. Sufletul mi-e plin de nerăbdare. Muntele e colea, la doi paşi! Ce-mi mai lipseşte?

* * *

Pe Dora, fata doctorului Popa, o ştiu de când avea numai şase ani.

Pe atunci o chema Păpuşa şi-i plăcea teribil să se gătească. Toată ziua îşi punea după gât mărgelele mă-sei, se oglindea în toate şifonierele din casă şi spunea că e frumoasă „ca o baiadelă".

Hei, dar de-atunci au trecut ani!

Mama Dorei a murit. Doctorul s'a mutat dela Botoşani, în aceşti creeri ai munţilor, în vila asta minunată. Dora însăşi e coşcogeamite studentă la Bucureşti şi o văd adesea. Suntem cei mai buni prieteni.

Are aproape nouăsprezece ani şi nu-mi mai zice, ca odinioară, „nenea Bob", ci simplu „Bob" sau „Bobiţă" — când vrea să mă enerveze.

Nici pe ea n'o mai chiamă „Păpuşa". Dacă-i zici aşa se întristează — „face bot". Şi nici nu mai umblă cu mărgelele mă-sei. E „fată serioasă".

Sportivă, simplă, copilăroasă, entuziastă, bună şi candidă.

O blondă hiperboreană, luminoasă, fiinţă a zăpezilor eterne, în ochii căreia vezi adâncimi cristaline.

Vine uneori să mă caute pe la judecătorie, ca să hoinărim împreună pe la magazine:

— Bob, aşi vrea să mă judeci tu. Să fiu împricinată, între santinele, să plâng şi tu să te uiţi aspru la mine. M'ai condamna?

— Dora, simt că aşi prefera să fiu împricinat....

Iată la ce expediente jalnice recurg, când e vorba să dau un răspuns Dorei, care se mişcă ageră, de colo-colo, neastâmpărată, veselă, provocătoare şi candidă!...

Simt că în faţa ei deviu stângaciu şi idiot. Aşi prefera-o tot „Păpuşa". Pe atunci aveam autoritate de om mare. Azi toată autoritatea mea a căzut în baltă.

In definitiv e vorba de demnitatea mea de om serios, nu-i aşa?

* * *

Pe cartea poştală a d-rului Popa, a adăogat şi ea cu creionul (parcă văd acest creion: trebuie să fie ros de jur împrejur de dinţişorii ei albi, mărunţi, ca de şoarece):

„Te aşteptăm şi noi: Dora şi muntele".

Puteam să nu viu?

* * *

Azi dimineață:

— Te-ai sculat?

A bătut Dora la ușă.

— Tocmai mă 'nbrăcam, minții eu, tresărind la auzul glasului ei, din somnul al doilea, înfofolit în plapumă (ca la munte).

Pauză.

— Păcat că ești neîmbrăcat!

— Dece?

— Ți-așî fi dat să muști și tu din mărul ăsta...

Și-o auzeam crănțănind cu sete din măr.

— Piei ispito! murmurai ca un al doilea Pafruntie, în timp ce-mi trăgeam pantalonii, dus pe gânduri: mi se părea că văd aevea, în carnea mărului, întipărită coronița dinților ei deși.

Am găsit-o în hall, lângă patefon. Alegea plăcile. La fiecare placă încrunta din sprâncene, ia așa, nemulțumită.

— Multe opere mai sunt pe lumea asta! oftă ea în cele din urmă, biruită, auzindu-mă că mă apropii. Nici o placă de dans.

Și aruncă plăcile la locul lor: Lohengrin... Zauberflötte... Der Fliegende Holländer... Slăbiciunile doctorului Popa. Îi cunoșteam slăbiciunile astea, încă pe pe vremea când ședea la Botoșani.

— Stai, Bob, să auzi aria tenorului din Tosca...

Și asculta fermecat, în timp ce eu căscam, căscam...

Deodată Dora s'a întors spre mine și s'a crucit:

— Ce e asta pe tine, Bob?

Și arăta spre costumul meu de alpinist.

— Ce să fie? făcui eu nemulțumit. Îmbrăcăminte adequată: suntem la munte, nu?

Costumul era nou nouț. Ieri l-am cumpărat, dela Galeries Lafayette: pantaloni scurți, haină ușoară, verzue, cu cataramă, fular alb de mătase, ciorapi de lână, bocanci de ascensiuni.

Dora îmi făcu într'o clipă inventarul. Căzu pe canapea, desarmată.

— Cine dracu te-a împopoțonat așa, frate?

Și rădea, rădea, cu dinții albi, turnați desigur, din porțelan, în calapoade mărunte, tăiate în carne de măr.

— Ce 'nseamnă bocancii ăștia cu douăzecișipatru de măsele olteneștî?

Eu bocăneam de colo, colo, cu bocancii olteneștî, pe parchet, tare necăjit, căutând să iau o atitudine cât se poate mai demnă:

— Te rog să încetezi! Să nu-ți bați joc de mine.

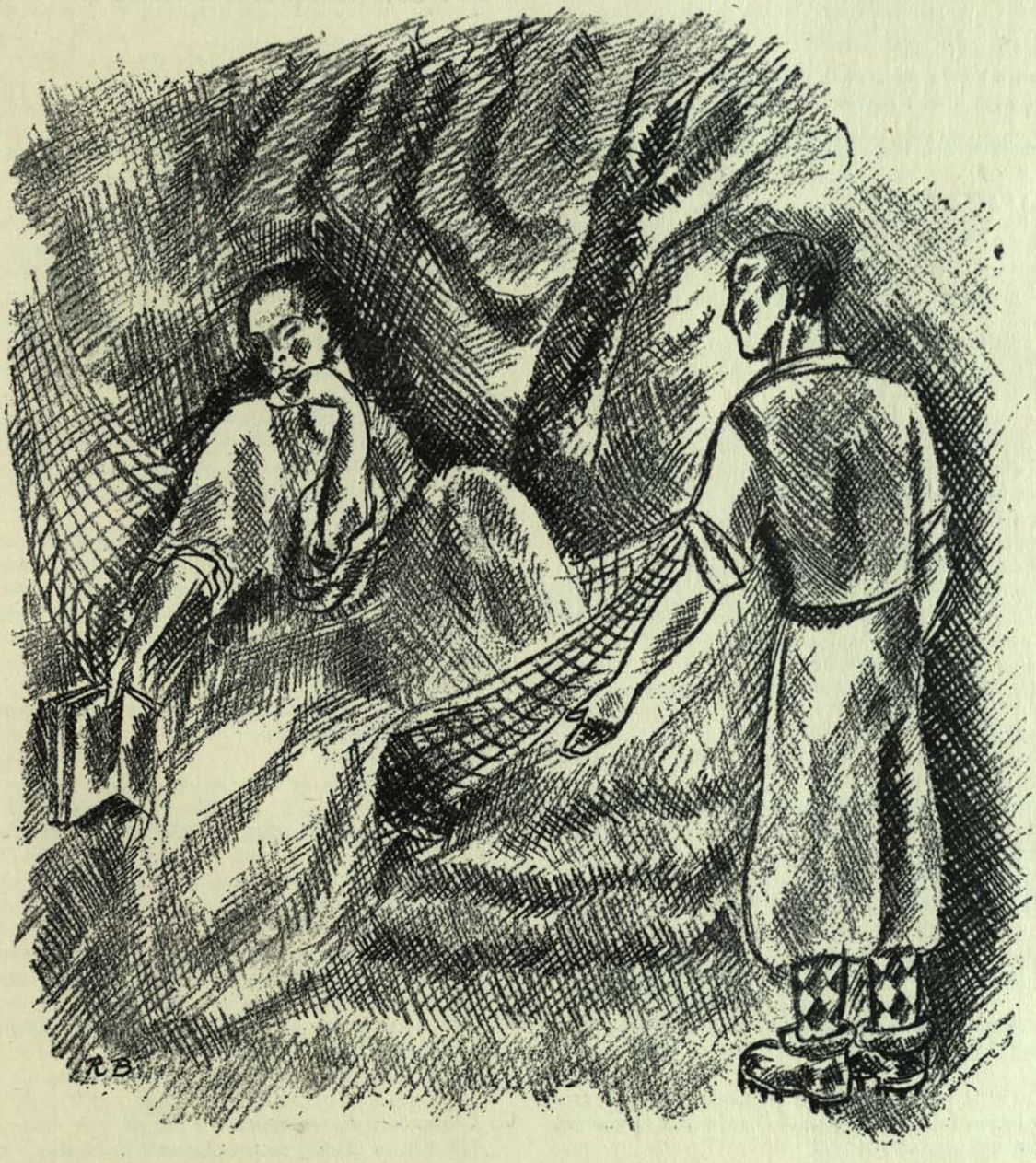

Şi mă 'npiedicai de covor. Măselele muşcau în parchet urme de cai proaspăt potcovit. Încercai să îndrept covorul, dar îl strâmbai şi mai rău.

— Marinar de apă dulce, făcu Dora cu dispreţ, citând o frază din Robinson Crusoe, carte pe care i-o dăruisem la vârsta când o mai chema încă Păpuşa.

Mă aşezai gânditor alături de ea, pe canapea.

— Eşti nesuferită.

Dar Dora, ca să mă 'mbuneze :

— Iartă-mă. Nu te pot vedea altfel, decât ca pe un domn serios, în haina de stofă englezească, gris sau neagră, stând încruntat îndărătul biroului tău de judecător. Nu-i aşa că eşti un om serios ?

— De asta aşa-i ! făcui eu, gata la toate compromisurile.

— Ei ? Ce ţi-am spus ? strigă ea triumfătoare. Nu te prind fleacurile astea copilăreşti. Ce-ai zice de mine, care sunt o mucoasă, dacă m'ai vedea făcând pe cucoana.

Şi se umflă în pene uitându-se mândră, de sus în jos, aşa cum îşi închipuia că trebue să privească o „cucoană".

Vicleana ! Perfida ! Am căzut în laţ. Am privit-o cu coada ochiului. Şi — spun pe cuvântul meu de onoare şi pe fericirea mea ! — în clipa aceia mi-am închipuit şi eu cum i-ar sta Dorei, făcând pe cucoana !

Era răcoare în cameră şi o rază de soare cădea oblică pe covor.

Zisei :

— Eşti delicioasă, Dora !

Se aşternu o tăcere stingherită. Desigur că mă uitam la ea ciudat, căci Dora a fugit repede la fereastră şi a tras perdelele în lături.

— Mai multă lumină, vorba lui Goethe, a strigat ea, ca să spună ceva.

Şi iarăşi s'a aşternut tăcerea.

A isbucnit pe neaşteptate :

— Scoate-ţi imediat bocancii. Şi vino 'n grădină, să-ţi bei cafeaua cu lapte.

În clipa următoare, se făcuse nevăzută într'o aureolă de soare.

Debutul meu ca alpinist a înregistrat un eşec lamentabil. Eram învins, umilit, scos din circulaţie.

Uram bocancii, ca pe dracu.

* * *

După un sfert de ceas, o găsii în hamac, în fundul grădinii.

Bineînţeles, ronţăia mere.

Eu păşeam exagerat de larg. Cred că făceam paşi de trei metri. Picioarele mi se obişnuiseră cu ferecătura bocancilor şi în pantofii albi, noi, se simţeau elastice, uşoare, ca de purece.

Stăteam încruntat.

— Ai văzut muntele ? Ce zici ? mă întrebă ea, închizând dintr'un ochi, pentrucă o orbea lumina soarelui.

Răspunsei morocănos şi insultător :

— Da, l-am văzut. Era în dosul lăzii cu gunoi, din fundul curţii.

— Cum ?

Se ridicase indignată.

— Dela fereastra mea aşa se vede : lada cu gunoi, şi în dosul ei, muntele.

Simţeam nevoia să meschinizez muntele, să-l ridiculizez, să-l acopăr de invective barbare, de ocări nemaiauzite. Să mă răsbun astfel împotriva Dorei. În definitiv era muntele „ei".

Ea m'a privit pe gânduri :

— L-am urcat de douăzecişiopt de ori. Dar tu ?

Făcui un gest dispreţuitor.

— Pe ăsta, nu... Dar n'are afaceu.

Lăsam să se 'nţeleagă că toată viaţa mea am urcat numai munţi.

Aruncă ciocanul mărului în iarbă :

— Îmi pare rău ca n'am putut să te servesc cu Himalaia. Dar o să te vedem noi, mâine...

In acest „o să te vedem noi" era o ameninţare surdă, de profesor pornit împotriva ta, care aşteaptă să te prindă la examen, ca să te trântească cu voluptate.

Sări deodată, râzând :

— Pun rămăşag pe o sută de lei că nu faci mai mult de două sute de metri cu bocancii ăştia... Scoate portofelul şi plăteşte de pe acum. Ai pierdut...

* * *

În clipa aceia trecu un foşnet uşor prin grădină. Foşnetul sări la pălcui de brazi din dosul casei, urcă tăpşanul de-a-curmezişul şi porni în susul muntelui. Într'o clipă tot muntele prinse să sune adânc, metalic parcă. Ba părea mai curând o orgă. Îmi amintea de vuetul clopotelor dela mânăstirea Neamţului, într'o Duminecă de Paşti, auzit de demult, în copilărie. Ca o apă care se revarsă. Vibra întreg muntele.

Mă cutremurai, cuprins de o inexplicabilă spaimă. Ca de o primejdie din faţa căreia nu te poţi feri. ca un cutremur de pământ, sau ca o urmărire în vis.

Părea un cataclism rostogolindu-se implacabil din piscuri, spre noi.

Prin faţa muntelui trecu un nor. Muntele se încruntă. Pădurile, codrii fără capăt părură deodată negri, ca un val imens de păcură.

Dar totul n'a durat decât o clipă. O părere. Foşnetul grădinii a încremenit. Apoi s'a stins pe 'ncetul şi orga codrilor, şi hăul adânc al văilor. Şi a ieşit din nou soarele.

* * *

Dora se uită cu coada ochiului la mine.

Eu tăceam. Eram schimbat în stană de piatră.

Ochii Dorei surădeau debunăseamă batjocoritori. Sau cel puţin ironici. Ori măcar îngăduitori, înţelegători, ceiace este şi mai grav. Îi simţeam, pironiţi în ceafă, ca două cue.

Fusese un cutremur de o clipă, care mă fixase însă definitiv de scoarţa planetei. Se risipiseră toate vanităţile pe care le aduceam cu mine, împreună cu valiza. Prejudecăţile civilizatului, toate se schimbaseră în fum şi în scrum. Eram o biată gânganie, care mă cramponam zădarnic, ca o muscă, neputincios, superstiţios, bicisnic şi gol, de scoarţa pământului, cerşind îndurare necunoscutului.

Deschisei ochii mari.

În bătaia soarelui, muntele era verde.

Niciodată nu mi-aş fi 'nchipuit că pot exista atâtea nuanţe de verde, dela verdele palid şi blând, pe care-l simţi moale subt ochi, ca un covor de mătasă, până la verdele strepezit şi aspru, ca un chiot şi până la celălalt verde, profund. tombal, pierzându-se în negru.

Ciudat. Într'o singură clipă mi-se deschiseseră ochi noi şi urechi noi, cu care auzeam şi vedeam o lume cu totul şi cu totul nouă. O lume de gâze mici, forfotind în muşchiul moale şi jilav, o lume de veverite, ronţăind alunele într'o echilibristică de înaltă şcoală, o lume de vulturi, pe cari-i presimţeam rotindu-se undeva peste hăuri. O lume de fabulă, măruntă, dar şi o lume de legendă, bărbătească, copleşitoare, imensă.

Undeva se rostogoleau apele râului repede. Auzeam toporiştele plutaşilor şi răcnetele lor :

— Hăăă — rupp !

Şi muntele repeta de o mie de ori :

— Hăăă — rupp !

Sunt asemenea clipe, când simţi că-ţi pocneşte ceva în urechi, apoi începi să auzi cu un auz de o sută de ori mai fin. Totul tropoteşe vijelios, cuvintele tună, şoaptele chiuie. Ca şi cum s'ar lua un clopot de sticlă de pe lume.

Aşa se întâmplă de obiceiu când ieşi din râu şi-ţi scoţi apa din urechi cu o piatră poroasă. Timp de două minute lumea cântă pe o cutie de rezonanţă.

Şi ochii mi se ascuţiseră.

Vedeam un cer de o mie de ori mai înalt şi mai limpede.

— Nu ţi-e foame ?

— Ba da.

— Şi mie.

Când venise vremea mesei ?

Mă simţeam pregătit pentru clipe mari şi decisive.

Parcă eram gata să plec pe un front de luptă. Spovedit, împărtășit, împăcat cu toată lumea: Gata!...

* * *

Tocmai atunci prinse să sune trompeta dela automobilul doctorului Popa. Pe urmă se auziră câinii din vecini. Apoi se auzi însuși automobilul.

Iar de după colțul gardului se ivi doctorul, nemăsurat de mare într'o mașină nemăsurat de mică. Aveai impresia că omul duce mașina, ca pe o trusă.

Doctorul mai apăsă de două ori pe pompa claxonului, care gemu din greu, și coborî. S'au mai bine zis se ridică în picioare, ca de pe un scăunaș cu trei picioare.

— Am trecut pe la poștă, zise el. Mi-au venit două plăci noi. Nici nu le despachetez. Mâncăm și după masă le ascultăm.

Dora îmi aruncă o privire scurtă și oftă ca și cum ar fi zis:

— Hait!... Nu-ți spuneam eu?

Am stat la masă pe ceardac. De acolo, privelișteа era fără capăt. Ochiul se adâncea într'o vale îngustă și nesfârșită, între două prăpăstii înalte.

La friptură, doctorul se întristă:

— Știi ceva, dragă Bob? Mâine nu putem merge la vânătoare. Trebue să amânăm pe poimâne. Soția unui inginer silvic, un vecin, e bolnavă...

Și-mi făcu un semn de înțelegere spre Dora. Adică: Nu-ți pot spune de față cu ea.

— O să trebuiască să stau toată noaptea lângă... bolnavă.

Și iar făcu cu ochiul.

In acest ținut depărtat, doctorul Popa, specialist în boli de piept, era și mamoș...

— Dar voi știți ce să faceți? Mergeți mâine pe munte. Tu și cu Dora și cu prietenii ei. Iar vânătoarea o amânăm pe poimâne, sau chiar pe Joi. Bine?

Aprobai. De fapt mă și înțelesesem prin semne cu Dora.

— Și-acum, făcu doctorul cu compotul în gură, nemai având răbdare să-și scoată șervetul dela gât, și acum, să desfacem plăcile.

Trecurăm în salon și desfăcurăm plăcile.

Parzival și Bohema. Firește.

Le ascultarăm politicoși de câte patru ori, pe fiecare față.

— Mai am și altele, exclamă doctorul Popa, candid, interpretând greșit drept extaz desnădejdea de pe fețele noastre.

Dar Dora sări arsă:

— Nu, mă rog tată!.. Lasă și pe mâine!...

Mă sculai și eu, arătând laș, spre Dora, ca și cum ași fi voit să spun:

— Dacă nu vrea ea... Nu sunt eu de vină...

Doctorul Popa ne dădu voe să mergem la plimbare, prin jurul casei.

Dela portiță, auzii aria tenorului din Tosca, dela Botoșani:

„E lucevan le stelle..."

* * *

De pe dâmbul pe care ne aflam, auzirăm mașina doctorului Popa, apoi claxonul și hârâitul de fierărie al automobilului se pierdură în văi.

— Ce e asta? Zăpadă?

Arătam cu degetul întins. Într'un loc, coasta muntelui era umbrită și umedă. Simțeam cum vine dintr'acolo o boare înghețată. Și totul era alb, alb ca zăpada.

Dora râse superioară:

— Nu. Sunt flori de umezeală. Nu știu cum le zice pe numele lor adevărat.

Plecarăm să culegem flori. Erau albe, mari cât niște laiele, dar pufoase, sfărâmicioase asemeni mucegaiului. Picioarele chiiteau în pământul îmbibat de apă. Aici era o răcoare de pivniță.

Nu știu decât îmi amintii de o aventură din copilărie. Eram la vârsta poveștilor, când am coborât, cu un tovarăș, pe ascuns, în pivniță. Ce lume nouă și înspăimântătoare! Flacăra lumânării bătea în pereții pivniței, scoțând licăriri de strassuri. Șuroia apa. Pământul mustea subt tălpi. In colțuri pândeau mii de ființe mici și diabolice. Jucau odată cu lumânarea. Era umed, rece și singurătate... Am fugit. Într'o clipă am fost sus și am trântit capacul, să închidem diavolii, de s'a cutremurat toată casa.

La o aruncătură de praștie era soare, lumină de magneziu. Aici umbră misterioasă și jilavă.

Pășeam cu Dora, ca doi conspiratori. Ne lipseau lumânarea aprinsă și cassetofonul, pe care să-l strângem viteji în pumni, în fundul buzunarului.

Dora se apleca mereu. Strânsese un braț întreg de flori. Și de câteori se apleca, îi zăream, prin deschizătura bluzei albe începutul cast al sânilor, căci ziua fusese călduroasă și Dora se îmbrăcase foarte ușurel.

— Să mergem! strigai eu deodată.

* * *

Pășeam alături, prin pădure. Trebue să fi fost ceasul șase. Lumina începuse să fie acum iar oblică. Văile pluteau într'o pâclă albăstrie.

Și într'o poiană, unde iarba era până la genunchi, mi se făcu deodată o lumină orbitoare în suflet.

Înțelesei lucruri la care nu mă gândisem până atunci.

Parcă treceam printr'o apă limpede, care-mi simplifica dintr'o dată gândurile și acum mă vedeam până în adâncul meu.

Dacă ar fi fost în altă parte, poate lucrurile se petreceau altfel.

Dar eram la poalele muntelui imens.

La poalele muntelui deschis, sincer, bărbătesc.

Mă așezasem alături de Dora, în iarbă. Nu știu unde, țărâiau greerii.

Aerul era tare și precis, ca o ploae de ghiață.

Pământul însuși, n'avea nimic de încropit și de trândav, cum este mirosul pământului dela câmp. Era un miros aspru și treaz. De mintă, de dumbravnic, de brad.

Catedrala brazilor, pustie, încremenise.

Dora își pusese alături florile și tăcea. Nu știu dece tăcuse deodată. Până atunci sporăvăise verzi și uscate. Și deodată tăcuse.

— Iată, vorbii cu un glas ferm și pozitiv de care nu mă miram, iată, Dora, am să-ți fac o mărturisire. Care are să te mire poate.

Ea întoarse capul hiperborean, de făptură a zăpezilor eterne, și mă privi cu ochi limpezi, drept, fără înconjur. Aștepta. Aștepta liniștită.

— Te iubesc, Dora. Vrei să te măriți cu mine?

Da, muntele, muntele! Era aici și ne spunea: fără farafastâcuri convenționale! Jocurile dragostei au haz la oraș, unde viața se scurge artificială și fardată. Aici sunteți oameni drepți și cinstiți.

Ea mă privi mai departe, cu aceiași ochi limpezi:

— Știu. Știu de mult. Vreau.

La oraș, totul s'ar fi petrecut după toate regulele artei dramatice. Ași fi șovăit. M'ași fi simțit stingherit. O cunosc doar pe Dora de când avea șase ani!

Ne-am fi pierdut în considerații generale. Sau am fi fost sentimentali.

Aici erau doi oameni și atât. Ca două veverițe. Ca doi lupi. Ca doi brazi.

— Da, Bob. Și eu te iubesc. Mi-ești drag pentrucă... mi-ești drag și gata. Te rog să nu mai fii nesuferit!

Sări îmbujorată în sus.

Porniram la vale, într'o goană năprasnică. Dora înainte. Eu după ea. S'o prind.

Am prins-o.

Și am intrat în curte serioși, ca doi oameni cari au făcut un act de înaltă dreptate.

Anica, servitoarea, se ivi disperată după colțul casei țipând:

— Ard'o focul s'o ardă și nu i-ar mai putrezi ciolanele!

— Cine, Anica?

— Mâța! Ticăloasa de mâță.

Și umbla s'o prindă, cu jordia în mână.

Culpabila se suise însă într'un ștejar și ne privea de acolo, cu ochii rotunzi.

— Da' ce-a făcut mâța? se alarmă Dora.

— Ia o poznă mare! O spart o placă nouă, care-o adus-o numa az boeru... Da' tot o găbjesc eu. Ticăloasa! S'o suit pe

dulap şi de-acolo, tuşt! pe gramofon şi de pe gramofon pe plăci. Şi-o spart-o.

— Dacă-i numai de atâta, las' c'o învăţăm noi, îmi făcu Dora un semn de înţelegere.

Şi îmi şopti:

— Diseară am să-i dau o porţie dublă de lapte.

Voia să fie ca de obiceiu, glumeaţă şi gălăgioasă. Eu însă, care ştiam totul, simţeam precis că s'a petrecut o schimbare adâncă în ea. Era mai gânditoare. Părea mai înaltă, mai dreaptă, mai sigură pe ea.

Cred că i se ivise şi între sprâncene o cută nouă.

Intrarăm în casă la braţ, tăcuţi. Fără să ne spunem nimic.

Ce ne-am mai fi putut spune?

* * *

Seara.

După masă, în ceardac.

Stam alături de Dora. Întinşi amândoi pe chaise longuri, înveliţi în pături. Ca pe terasa unui sanatoriu elveţian.

S'a aprins întâi o stea. În munte. E un foc îndepărtat şi singuratic. Acolo am zărit ziua o căsuţă mică, numai cât o cutie de chibrituri. Acum e o lumină. Un bob de viaţă, însigurată pe culmi.

Pe urmă s'au mai aprins, în cer, nenumărate alte focuri.

Pare o coastă imensă de munte, pe care ard focurile unui nesfârşit lagăr. O oştire ostenită.

— La toamnă! spun eu.

— La toamnă, da... repetă Dora.

Şi parcă-i ghicesc o nelinişte, o undă de melancolie. La toamnă muntele va fi pustiu şi trist. La toamnă, Dora va începe o viaţă nouă, care o păndeşte cu mii de necunoscute...

Tăcem, dar ne înţelegem de minune, căci gândurile noastre aleargă alături unul de celălalt.

...Şi codrii nesfârşiţi se întind pe sute şi sute de kilometri, fără sfârşit. Oftează Dora. Şi suspinul ei îl iau brazii. Şi pieptul muntelui chiuie mai departe prelung, adânc, nesfârşit... Şi suspinul Dorei trece din pripor în pripor, din vale în vale, din pădure în pădure, până la capătul pământului.

Ascultăm acum tăcuţi cum bate inima pământului.

Prin codri trece un vânt de toamnă...

* * *

De după colţ se văd farurile dela maşina doctorului Popa şi în curând răsună trompeta.

S'a oprit la poartă.

— Gata! strigă doctorul. Nici nu-mi închipuiam să meargă aşa de repede. Este băiat!

S'a urcat în ceardac. Anica îi ia mantaua, îi aduce un scaun, îi dă un pahar de apă şi dulceaţă. Pe urmă pleacă să gătească ceva de mâncare.

— Ei, aţi trimis vorbă băeţilor şi fetelor? Plecaţi în munte? Sau mergem la vânătoare? Cum v'aţi hotărît?

Strâng mâna Dorei, pe care o simt alături,

— Domnule doctor... încep eu solemn... Şi mă poticnesc.

Dora intervine.

— Ştii una, tată? Mă mărit cu Bob.

Firesc.

— Ei bravo! face doctorul zăpăcit şi-şi trece mâna prin barbă. Lumina îl bate dintr'o parte, venind pe geam, din casă.

Pe urmă zice iarăşi:

— Ei, bravo!.. Va să zică...

Şi pentrucă tot nu ştie ce replică să dea, pentrucă e mulţumit şi încurcat, se ridică, face câţiva paşi dintr'un capăt în altul al ceardacului. Paşi colosali.

Se opreşte în faţa mea şi râde:

— Bravo! Frumos mi-ai făcut-o! Tâlharule.

Şi intră în casă.

Peste o clipă, se aude patefonul. Benjamino Gigli:

„E lucevan le stelle"...

Dora râde. Râd şi eu. Numai Anica şopteşte speriată scoţând capul pe uşa:

— Duduie! duduie!... Ce ne facem cu placa?...

T. C. STAN

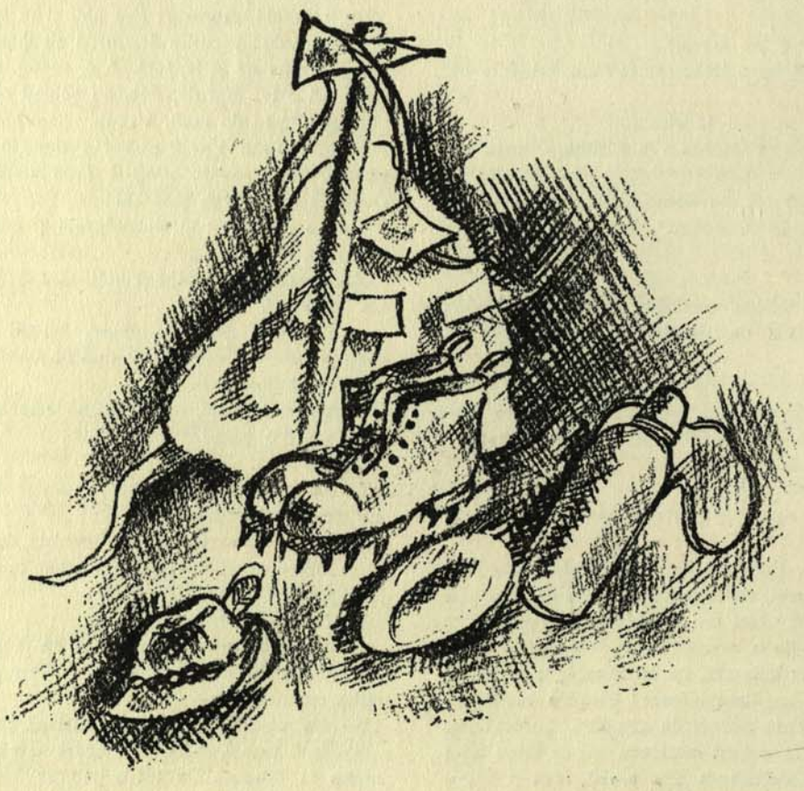

DUNĂREA TURISTICĂ

Dela o vreme se vorbeşte mai mult de Dunăre. Podul dintre Iugoslavia şi România dela Turnu Severin a trezit până şi pe cei mai nepăsători. Fluviul, în afară de valoarea lui politică şi economică, hotar şi drum, are una foarte mare turistică. Două regiuni sunt mai cunoscute şi mai amintite: Cazanele şi Delta. Pentru amândouă Oficiul Naţional de Turism a organizat posibilităţi de găzduire, care dela anu' vor intra în funcţiune: pentru Dunărea de sus, hotelul dela Turnu Severin, iar pentru cea de jos, adăposturile dela Filipoiu şi dela Vâlcov.

Eu aş împărţi însă Dunărea, chiar din punct de vedere turistic în alte două regiuni: una a Dunării dela Baziaş până la Turc Şmil, iar ce-a de-a doua dela Turc Şmil până la Catârleţ, Sulina şi Vâlcov, cea dintâiu fragment încă din Dunărea internaţională, pe când cea din urmă, Dunărea românească. Un mal şi celălalt sunt aici ale noastre, malul mai mult jos şi mlăştinos al câmpie şi Bărăganului, şi malul dobrogean, înalt, crestat şi de atâtea ori plin de poezie. Organizarea turismului dunărean s'ar putea face pe această întindere fără nicio piedică, atât pe apă, cu mijloace de plutire, cât şi pe uscat, cu mijloacele de locomoţie, care să ţie cât mai mult în văzul călătorului faţa apei, privelişte cu sălcii şi liniştea fără margini a luncii.

Şoseaua internaţională Londra-Istambul, care dela Bucureşti are două ramuri, una, sfârşită, până la Giurgiu, de unde trebue să intre în Bulgaria, şi alta spre Constanţa, lucrată numai până la Oltenita, aduce pentru întâia oară Dunărea românească turistică în luarea aminte generală. Astăzi, când călătorii cei mai mulţi încep să fie din nou cei de pe şosele, odată cu desvoltarea automobilismului, o şosea de turism are din toate punctele de vedere o însemnătate cel puţin egală cu a unei linii ferate. Cadrilaterul lipsit de altă cale ferată, afară de aceea dela Măgura la Bazargic şi de acolo la graniţă, va avea prin şoseaua internaţională macadamizată Turtucaia, Silistra, Ostrov, Cobadin, Constanţa, ceva care să-i ţie locul. Abia de-atunci, atât pentru economia generală cât şi pentru viaţa românească largă, aceste ţinuturi vor putea fi privite ca deschise. Cei 150.000 de coloniţti trimişi în Durostor şi Caliacra se vor vedea puşi în legătură directă cu Bucureştiul şi în căldura şi lumina lui. Un nou val de călători se va îndrepta într'acolo, şi strecurându-se mai mult dealungul coastei şi străbătând eroic deacurmezişul acest pământ mai mult uitat şi tainic.

Din pricina văilor adânci care tae malul, şi a mlăştinilor, care ici, colo îşi află loc şi pe dreapta fluviului, şoseaua internaţională nu va putea fi aşezată chiar la orizontul Dunărei. Ea va avea o înrâurire de altfel asupra regiunii şi a oamenilor. Întâiu, va deştepta gândul, căruia noi poate cei dintâi am îndrăsnit să-i dăm glas, al unui pod între Oltenita şi Turtucaia, o altă legătură a Bucureştiului cu Marea Neagră în părţile ei de Miazăzi. Atât şoseaua internaţională cât şi lucrările menite să transforme în port oraşul de frumuseţe al Balcicului, ne apropie fără să ne dăm seamă de această deslegare. Ceeace pare o fantezie astăzi, va părea în curând un lucru dela sine înţeles şi prea mult amânat. Abia atunci vom putea spune că Dobrogea de Sud a fost într'adevăr incorporată ţării româneşti. Dacă am fi în stare cel puţin să anunţăm o hotărâre a noastră de acest fel în anul în care vom sărbători un sfert de secol de când Cadrilaterul este al nostru, în 1938!

In al doilea rând, marea şosea va aduce, a şi început să aducă, unele schimbări locale, care-o va adăugi şi ceeace n'a putut să aibă: perspectivă neîntreruptă dunăreană. Chiar astă vară s'a lucrat vreo şase, şapte kilometri de şosea bine bătută, pietruită şi în stare să primească o circulaţie de automobile, din susul satului Cudrin, prin acest sat cu coloniţti români din Bulgaria, până la Spanţov. Este vorba ca dela primăvară drumul să fie prelungit până la Popina, de unde se va abate oprit de lacuri, ca să intre în şoseaua internaţională. Drumul acesta a fost început de echipa studenţească a Fundaţiei Culturale Principele Carol şi este un drum nu numai de legătură binefăcătoare între satele izolate, mai ales iarna, de orice viaţă, ale ţărmului, dar şi un minunat drum turistic. Oricine va voi să nu facă de două ori aceeaş cale, atunci când va merge dela Turtucaia la Constanţa şi îndărăt, va avea această frumoasă variantă.

Dacă Valea Prahovei, pentru munte, a căpătat întreaga ei înviorare turistică dela Bucureşti, aceste părţi de lume, cu mândria şi bogăţia noastră, Dunărea, sunt menite să cunoască peste puţin o înflorire asemănătoare şi pornită din acelaş izvor. Capitala României nu se poate să nu descopere în cele din urmă, ce prilej de desfătare şi de lărgire a vieţii o aşteaptă în valea Dunării, cea mai apropiată de porţile ei.

EM. B.

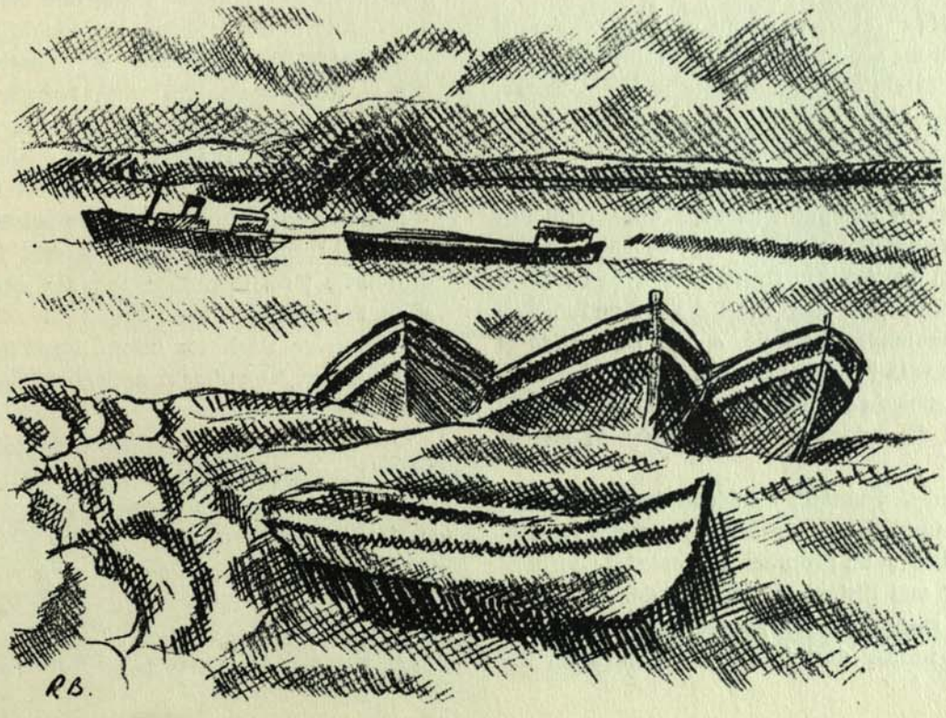

GĂZDUIREA SUB CER LIBER

(CAMPING-UL)

Iată un sport pe care ai noştri nu-l practică încă. Şi totuşi puţine ţări din întinsul Europei sunt aşa de bine înzestrate de natură, cu ţinuturi atât de îmbietoare la o viaţă în adevăr odihnitoare de câteva zile petrecute în gospodăria unui lagăr sub corturi familiale, bucurându-se numai de vecinătatea unor prieteni sau camarazi de excursie şi de ocrotirea numai a naturei în izolarea celor mai admirabile colţuri de ţară.

E drept că pe vremea importării primelor noastre automobile s'a făcut puţină vâlvă şi în această privinţă — tot din cauza darurilor excepţionale ale ţinuturilor noastre, atât de potrivite şi cu aspecte atât de „pastorale" în adevăratul înţeles al acestui cuvânt. Dar numărul iniţiatorilor era infim de mic atunci, iar mentalitatatea şi predispoziţiile populaţiei rurale faţă de automobilişti, prea puţin proprii unei asemeni îndeletniciri. In acest timp străinii ne-au luat-o înainte. Au făcut-o mai întâi americanii poate şi dintr'o nostalgie a vremilor de explorare şi de exploatare primitivă a ţinuturilor ce au colonizat; englezii şi francezii mai apoi, de dragul vieţei sănătoase şi tihnite petrecută în mijlocul naturei, în locurile ei cele mai admirabile.

Acum în urmă — cam de prin 1930 încoace — acest „dor de ţară" a fost chiar încetăţenit printre sporturile în aer liber şi propovăduit ca atare. Pe rând: Elveţia, Germania, Austria, Italia, Belgia, Danemarca, Cehoslovacia, Ungaria, Olanda şi Polonia l-au încetăţenit şi ele — pedeoparte pentru motivele enumărate mai sus, pedealta sprijinindu-l şi pe utilitatea îndemnului străinilor vecini de-a veni să le vadă şi să le admire ţara. Toate naţiunile pomenite au cel puţin câte un „Camping-club" al lor, pe care l-au aplicat „Federaţiei Internaţionale a Camping-cluburilor" al cărui sediu este la Londra, şi din iniţiativa căruia se organizează pretutindeni astăzi în anotimpurile prielnice, nenumărate asemeni lagăre, în locuri anume alese şi pregătite de autorităţile de Stat respective şi chiar de proprietarii lor particulari, pentru zilele de vacanţă ale orăşenilor.

Francezii au făcut începutul în 1933 cu lagărul din pădurea Fontainebleau.

Astăzi practica acestui sport „nomad" a făcut progrese mari şi numărul adepţilor lui s'a înmulţit.

La noi, o asemenea asociaţie a fost întemeiată şi recunoscută persoană juridică în anul 1933, când autorităţile noastre de stat s'au hotărît să inaugureze o mişcare de organizare şi de valorificare a Turismului în interes naţional.

„Camping-Clubul Român" a voit să înceapă atunci prin întocmirea unui asemenea lagăr pe malul Lacului Snagov, întocmind şi un program interesant de vizitare a împrejurimilor mai distanţate de Capitală.

Cei poftiţi au răspuns atunci, acceptând cu entuziasm şi ar fi venit în număr destul de mare, pentru un început. Corespondenţa şi pregătirile pe deoparte, timpul prea apropiat de sfârşitul vacanţei pe dealta, au silit însă pe toată lumea să recunoască necesitatea amânării acestei vizite pentru anul următor. Iar apoi lucrurile au fost amânate până la înfiinţarea şi organizarea unui „Oficiu Naţional de Turism" care, prin atribuţiuni speciale şi prin competinţa lui technică, să asigure o cât mai desăvârşită găzduire musafirilor, pentru a-i atrage cât mai mult şi a ni-i apropia pentru totdeauna.

Acest Oficiu Naţional de Turism îl avem astăzi. Activitatea lui, deşi încadrată într'un răstimp foarte scurt, aduce rezultate zilnic mai îmbucurătoare şi îndreptăţeşte nădejdi din cele mai frumoase pentru un viitor dealtfel foarte apropiat.

Intre acestea vor fi desigur şi acele privind încurajarea practicării „Camping"-ului pe neasemănatele meleaguri ale frumoasei noastre ţări.

Pentru aşa ceva lipsurile şi greutăţile sunt mult mai puţine ca în alte direcţiuni; iar avântul iubitorilor noştri de excursiuni, cât mai bogate în satisfacţii turistice, nu pare a lipsi nici ei.

Locuri prielnice la noi în ţară pentru asemeni aşezări vremelnice, sunt destule. Ca să nu luăm în seamă de cât indicări precise, putem cita deocamdată cele peste treizeci de localităţi recunoscute şi notate pe harta trimestrială a Automobil-Clubului Regal Român [1]) toate situate în cele mai splendide poziţiuni geografice adică fie pe malul Dunării în preajma Porţilor de Fer, fie în vecinătatea staţiunilor climatice şi balneare sau a mânăstirilor noastre şi mai pretutindeni pe marginea împădurită a celor mai pitoreşti cursuri de apă ale regiunilor deluroase şi muntoase. La acestea adăugăm pe acele pe cari oricine le poate afla oriunde de-alungul litoralului Mării noastre de la Budachi până jos la Ecrene şi în Valea Batnovei; cum şi — pentru obişnuinţa începătorilor — acele din împrejurimile Capitalei: dela Snagov şi dela mânăstirea Ţigăneşti, în preajma lacurilor; la Colibaşi şi Grădişte, pe malurile Argeşului şi Sabarului şi chiar în pădurea vestită a Comanei.

Semnele acestea cată să vină în primul rând dela automobiliştii noştri cei mai inimoşi, cari de ani de zile bat drumurile ţării, îi cunosc locurile cele mai frumoase şi sunt dornici, ca toată lumea de odihna şi plăcerile de-a petrece zilele lor libere, împreună cu familia şi prietenii lor, în mijlocul naturii celei mai frumoase şi atât de larg găzduitoare.

Oficiul Naţional de Turism aşteaptă şi el semnele acestea pentru a proceda fără întârziere la desăvârşirea condiţiunilor de încurajare a acestui sport admirabil şi atât de folositor sănătăţii, moralului şi economiei ţării noastre.

GEORGE COSTESCU

---

1) Vezi „România" — hartă a stărei drumurilor editată de A. C. R. R.

UN CORT ŞI „OGRADA" LUI LA MARLY-LE-ROI (FRANŢA)

RAITA INTERNAŢIONALĂ DE CAMPING LA MARLY-LE-ROI (FRANŢA) IN MAI 1934. - LAGĂRUL ENGLEZILOR

IN ITALIA, LA MANEGRA

RAITA INTERNAŢIONALĂ DE CAMPING LA MARLY-LE-ROI (FRANŢA). - LAGĂRUL TOURING-CLUBULUI FRANCEZ

O PITORESCĂ GOSPODĂRIE ORĂŞENEASCĂ, TOT LA MANEGRA

PIATRA CRAIULUI

Primăvara, suie din şes, de unde a ieşit cu încolţirea grâului, către coline, către steiuri de piatră în munţi.

In suişul ei, roade cu dinţii soarelui hlamida iernii. Impărăţia skiului dispare, dar piatra se desgoleşte pentru colţii bocancilor.

BUŞTENI
VEDERE SPRE BUCEGI

Rânduri pentru primăvara anului

Peste țara românească s'a deschis zâmbetul unui cer albastru, un zâmbet de obraz suprafiresc, sau lumina albastră a unui fald din vestmântul Maicii Domnului.

Așa se întâmplă de milenii. Totuși ne minunăm de fiecare dată, de o mirare nouă, ne pătrunde o fericire proaspătă, fecioarelnică. Cu degetele străvezii ale închipuirii, culegem florile încă nenăscute și cu ochii căutăm pe cer semnele vechi ale cocorilor. Constelațiile triunghiurilor vii de sburătoare, ne învață să citim taina veșnică a reînvierii. Ies aburi din brazdele negre, umede și îi țes razele aurii trimise de soare. Se țaurește primul vestmânt vaporos pentru zâna, surata mezină a celorlalte trei anotimpuri. Copacii negrii sunt țesuți și ei de

firul domol al omizilor roșii. Sunt țesătoare perfide ce suie tiptil către viitorul buchet de flori, de frunze. Uneori o păsăruică smulge cu ciocul capătul de fir roșu al omizii. Câte nu urmăresc ochii lacomi de prospețimea întâmplării. Uite, și firele de iarbă împung cu palide ace verzi. Le uitasem, fiindcă de amar de timp, poeții nu le-au părăsit din fiecare poem de primăvară și uneori ni se pare că lucrurile prea pomenite sunt de rând. Dar primăvara ne farmecă și ea le pomenește pe toate în fiecare veleat.

Ați auzit dimineața vrăbiile în copacul încă însingurat de verdeață? Seamănă ciripitul lor, cu sunetul pietrișului scuturat într'un ciur. O cioară în redingotă neagră croncăne amară și gravă? Eh! discuții de primăvară!! Țară românească! te binecuvintează încă odată aghiazma de rouă a nouei primăveri. Închină-te plugarule, fâlfâind către cer mâneca dela cămașă. Insenințează-te orășanule cenușiu. Lasă grijile și bârfeala măruntă a treburilor de toate zilele. Se întâmplă între pământ și văzduh marea taină a reînvierii.

De acum începe pământul să dea primele semne de rod. De acum, presimte drumețul ispitele șerpuind biblic, în cărările ce se strecoară în poala țării.

Șoselele se sbicesc și pentru carul străvechi al țăranului și pentru cele patru roți de cauciuc ale vitezei.

Muntele își leapădă sarica albă a zăpezilor, își pune găteală de flăcău verde. Iar la mare, în prispa Balcicului și pe tot lungul coastei, marea vine și desfășoară coți după coți de mătase albastră, vărgată cu spumă albă.

Peste Muntenia și peste Moldova, peste Ardeal, Basarabia și Dobrogea, ca cinci degete dintr'o mână întreagă, cade plasa de aur a luminii. Este o mână, care primește toate darurile de sus, țara asta.

Scrie caligrafule mărturisind această simplă și mare minune. Scrie că mai târziu laleaua va fi candela vegetală pe pajiștea verde, scrie că margaretele vor fi o horă gingașă,

scrie tot ce aducerea aminte îți șoptește despre raiul altor primăveri și nu te gândi că oamenii cuminți, cu cută între sprâncene, te vor socoti copil fără minte. Toate astea se întâmplă în țara noastră ca pretutindeni. Și tu caligrafule în culori, scrie ușor la colțul paginilor simbolul în imagini ale celor pomenite și vestite, să ne aducem măcar în linii fugare, aminte despre frumusețea primăverii.

Să ne grăbim căci peste file coboară umbra unei înserări domoale. După noaptea ce urmează se va ridica o zi mai frumoasă.

RADU BOUREANU

In cadrul săptămânii sporturilor la Sinaia s'au remarcat la coborârile cu bobul: *Lt. Dănăricu, Lt. Pavlovschi, Lt.-Col. Mihail, Maior Şeicărescu, Ing. Frim, Cpt. Petrovici.*

Clubul Peleş a fost reprezentat prin bobul condus de *d-l Mărculescu,* iar clubul C. F. R. cu bobul condus de *d-l Voicilă.*

Câştigător al cupei „Regele Carol II" şi campion naţional în acest an, a fost clasat *Lt. Dănăricu* la bobul de patru persoane.

Ing. Frim a fost clasat campion naţional pe acest an, la bobul de două persoane.

Niculae Grigorescu, Turist

Oficiul Național de Turism a luat hotărîrea să așeze semne kilometrice și arătări de drumuri și de locuri pe șoseaua internațională București-Oradea. Poate că în același timp, atunci când va ajunge la ieșirea din Câmpina prahoveană, va ridica o mică piatră de amintire la răspântia cu frumoasă, vedere unde a fost locuința marelui pictor al luminii și al peisagiului românesc, Niculae Grigorescu. La doi pași de-acolo, pe cealaltă parte a drumului, este castelul de piatră sură Iulia Hajdeu. Locurile sunt bogate în urme din cea mai scumpă viață a noastră și nu trebue lăsate fără grai, înaintea drumețului care trece fără să le cunoască.

Față de Grigorescu, Oficiul Național de Turism mai are o datorie. El a fost un drumeț, încă dinainte să se fi dat acest înțeles cuvântului, sau să fi fost societăți închegate, ca să-l cultive. Din rătăcirile lui, nu numai prin sate sau prin livezi, smălțate cu flori și închenărate de dealuri, pe unde își caută subiecte pictorii, dar pe piatra goală și cu fulgere a muntelui, ne-au rămas însemnări repezi de creion, desene pline de spirit turistic, în afară de construcțiile în uleiu ale pânzelor. Celor mai mulți dintre noi, Grigorescu ni se arată de aici sub o nouă înfățișare.

La anul viitor, când toată țara va trebui să se pregătească să-i serbeze cum se cuvine o sută de ani dela naștere, Oficiul Național de Turism va avea astfel un drept să nu lipsească nici el. Niculae Grigorescu,

„Meșteru Nicu", iconarul dela mânăstirile Zamfira și Agapia, plecat cu oalele de văpsele în căruță prin țară înainte de Unirea Principatelor, așa cum îi rămăsese visul până în cel din urmă an al vieții, anul răscoalelor țărănești, 1907, să urce pe drumurile tinereței valea Siretului într'un chervan împreună cu Vlahuță, pictorul român impresionist și plein-airist de mai târziu dela Barbizon și artistul iubit dela Câmpina, din zilele măririi lui, este, prin această trebuință și acest dor de mișcare prin locuri frumoase, de-ai noștri. Datori suntem să-i întoarcem ceva din ceeace ne-a dăruit, cum fac înzestrații lui Dumnezeu, cu mâini pline.

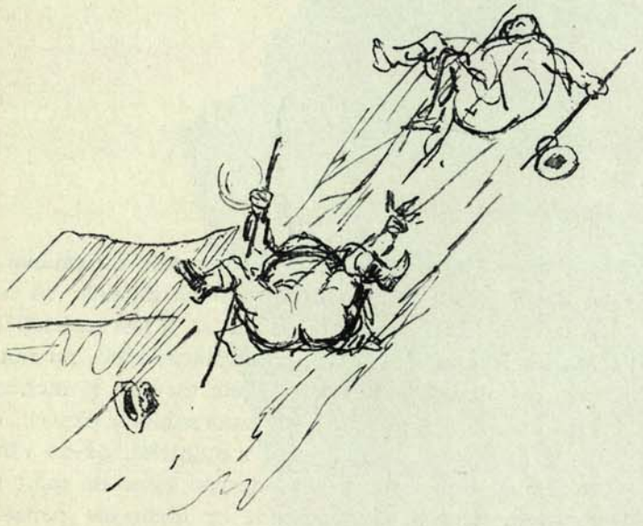

Punem astăzi sub toți ochii câteva desene în creion desene turistice, ale lui Niculae Grigorescu. Personagiul central este artistul. Lângă el apar botanistul cunoscut Grecescu și ministrul de atunci de lucrări publice, care „și-a găsit Bacăul" cu prietenii lui, Barbu Delavrancea. Episodul acesta ajută să se dateze și de-

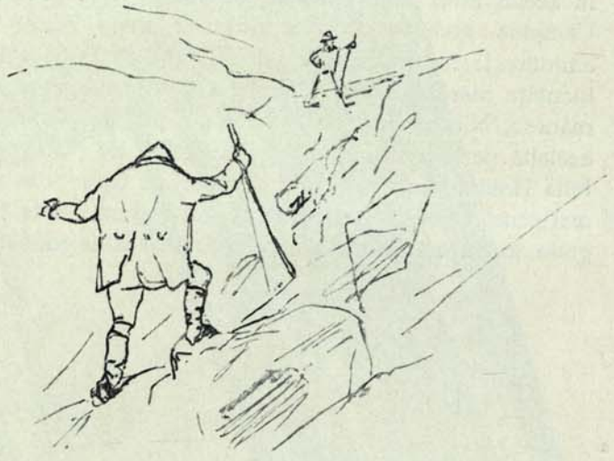

senele, care n'au arătarea anului. Creionul este sigur, vioiu, spiritual. Scena de „după dejun", cu ceeace vede ca printr'un ochian, prin sticla golită, doctorul Grecescu, sau Barbu Delavrancea pe locomotivă, sunt unele din cele mai bune caricaturi pe care le avem.

EMANOIL BUCUȚĂ

CRONICA TURISMULUI

RISCURI ŞI ACCIDENTE ÎN TURISMUL DE MUNTE

Dintr'o teamă pe care am putea-o numi atavică, crestele şi vârfurile munţilor înalţi n'au început a fi cercetate şi cutreerate de oameni decât de acum două veacuri.

Această teamă moştenită dela primii locuitori, spectatori neputincioşi la drama ultimelor cataclisme ale globului pământesc, deformată prin imaginaţia atâtor generaţii a făcut ca puternicele forţe necunoscute să fie divinizate de către strămoşii noştri care adorm pe Vulcan, ascuns în măruntaiele înfierbântate ale pământului şi atribuesc Titanilor puterea de a clădi munţii, spre a face scară la cer.

Aşa se explică faptul că deşi dela Hanibal, care ajunge în faţa porţilor Romei cu elefanţii, la 218 î. Chr. şi până la Napoleon Bonaparte numeroase armate au trecut creasta Alpilor, abia acum 150 de ani, în Iulie 1786, Jacques Balmat şi d-rul Paccard ating vârful Mont-Blancului.

Ce evoluţie a luat însă alpinismul în ultimul veac şi jumătate, datorită desigur în bună parte tehnicei şi perfecţionărei utilajului alpin, dar nu mai puţin mentalităţii deosebite care stăpâneşte tot mai mult generaţiile noi !

Ceia ce înspăimânta pe strămoşii noştri, dimpotrivă ne atrage astăzi ; misterele şi tragedia formării munţilor atâtă curiozitatea noastră de civilizaţi blazaţi şi caută lămurirea enigmelor care mai învăluesc vârfurile cele mai înalte ale scoarţei pământeşti.

Fără îndoială, în ţările unde alpinismul e încă în faşă, mentalitatea nu e mult depărtată de cea mitologică, ironia cu care sunt îmbrăţişaţi cei ce practică turismul de munte, pe deoparte, cât şi uşurinţa de care dau dovadă bieţii „neofiţi" ai muntelui, pe de alta, caracterizează deopotrivă atât necunoaşterea plăcerilor şi a foloaselor cât şi a riscurilor şi accidentelor, pe care le întâlneşte turistul la munte.

De câte ori nu mi-a fost dat să aud aprecieri ca acestea : „Ce nevoie ai să te urci pe munţi, când poţi să-i admiri din tren sau din automobil".

Ei bine, cei mai mulţi din aceşti refractari ai plăcerilor muntelui, convertiţi dintr'o zi pe alta la turism, închipuindu-şi că o excursie la munte echivalează cu o plimbare la oraş, nesocotesc cele mai elementare pregătiri şi prevederi, pe care le cere practica turismului de munte, expunându-se la riscuri şi accidente ce foarte adesea le pot fi fatale.

Despre aceste riscuri şi accidente, despre pregătirea ce trebuie să o aibă cel ce se hotărăşte să facă turism de munte—zic turism de munte, fiindcă pentru o ţară ca a noastră, cu vârfuri ce nu depăşesc cu mult 2500 m., noţiunea mi se pare mai potrivită decât acea dată de cuvântul alpinism,—cred că e bine să se atragă cât mai adesea atenţia turiştilor noştri începători.

Nu poate cutreera munţii şi să urce vârfurile lor, ori cine vrea !

Condiţii destul de numeroase contribue la formarea unui *bun alpinist*.

Ele trebue să aibă la bază *cunoştinţe ştiinţifice* diverse privitoare la : topografie, meteorologie, orientare, cât şi cunoştinţe precise asupra felului în care trebue să se comporte turistul la munte. Câteva noţiuni ştiinţifice asupra florei, faunei şi geologiei munţilor,—fără a fi absolut necesare—, contribue fără îndoială mult la plăcerea unui urcuş pe munte.

Natural cunoştinţele care constituesc tehnica alpinismului nu se pot învăţa din carte, ci numai printr'o cercetare serioasă şi repetată a acelor locuri.

Cine zice *tehnică*, zice experienţă şi *experienţa* este alfa omului de munte. Trebuie să cunoşti bine de tot muntele, mai ales dincolo de 2000 m., spre a putea evita şi prevedea pericolele şi a învinge piedicele ce ţi se oferă.

Totuşi experienţa căpătată cu preţul numeroaselor urcuşuri şi coborâşuri nu e singura condiţie spre a fi un bun alpinist.

Personalitatea fizică şi morală, într'un cuvânt *coeficientul* personal al turistului, joacă un rol primordial în cercetarea deaproape a munţilor.

Prima condiţie pe care trebuie să o îndeplinească acel ce vrea să facă turism de munte e să se bucure de o perfectă sănătate, adică să nu aibă nici o afecţiune la inimă, plămâni şi stomac şi nici o miopie pronunţată.

In afară de aceasta, turistul trebue să fie destul de robust, spre a putea merge 10–12 ore pe zi, în cazuri excepţionale chiar şi mai mult, purtând în spate un sac de 8–15 kg.

Natural aceste calităţi fizice pot fi căpătate numai printr'un antrenament progresiv : exerciţii de gimnastică, de echilibru şi mai ales prin ascensiuni gradate. Dacă adăugăm la ele stăpânirea de sine şi voia bună, avem în faţă alpinistul ideal.

Fără îndoială, de multe ori e o plăcere să cutreeri singur sau în tovărăşia unui prieten drumuri de munte, dar în regiunile înalte, mai cu seamă, un grup de 3–4 sau cel mult 6 tovarăşi, e preferabil grupului de 2, fiindcă expunerea la riscuri şi accidente e mult mai redusă în primul caz, decât în al doilea.

Înjghebarea unui grup de tovarăşi la munte e însă o chestiune foarte delicată, care dă greş dacă nu e cunoscută de mai înainte capacitatea celor ce-l alcătuiesc.

„Bagă la cap drumeţe şi nu pleca la munte cu ori şi cine. Nici dacă conduci tu, nici dacă conduce altul" spune *Bucura Dumbravă*, vorbind despre tovarăşi în acea minunată „Carte a munţilor", care n'ar trebui să lipsească din sacul nici unui drumeţ.

„Cercetează-ţi tovarăşii fizicește şi sufleteşte şi vezi dacă sunt buni de codru verde. Şi dacă eşti căpitan, potriveşte greutăţile excursiei după însuşirile sufleteşti şi intelectuale ale cătanelor. Sunt mulţi care ar fi ajuns cu vremea bune elemente ale drumeţiei, dacă la cea dintâi încercare n'ar fi întrecut puterile lor".

Sfaturi preţioase, care nebăgate în seamă sunt cauza celor mai multe dintre accidentele pe care le sufăr turiştii.

Deaceia nu mă voi ocupa de felul cum trebuie organizată o excursie la munte, ci voi stărui numai asupra riscurilor pe care le întâmpină şi accidentele la care pot fi supuşi turiştii, de cele mai multe ori pentrucă nu-şi cunosc forţele lor sau ale tovarăşilor, sau fiindcă sunt lipsiţi de prevederea necesară.

E constatat astăzi ştiinţificeşte, că urcuşul la munte activează funcţiunile organismului, primeneşte cantitatea de oxigen din sânge, întăreşte sănătatea fizică şi morală. Oricine a putut să observe în cursul unei ascensiuni proporţionate cu forţa de care dispune, luciditatea spiritului şi vioiciunea impresiilor.

Sforţarea, oboseala chiar, nu strică plăcerea urcuşului, fiindcă spre deosebire de turistul care foloseşte vehiculul, turistul adevărat se face trup şi suflet cu muntele, vede peisagiul, simte greutatea urcuşului spre creastă, participă la viaţa comună a muntelui.

Şcoală de energie fizică şi morală, de perseverenţă şi de răbdare, necesară astăzi mai mult decât oricând generaţiilor tinere, practica turismului de munte, te învaţă să reziști la oboseală, să-ţi înfrânezi foamea şi setea, să reziști schimbărilor atmosferice şi să te culci adesea pe pământul gol.

Echilibrul sufletesc şi cerebral, pe care ţi-l procură muntele e dimpotrivă distrus în caz de oboseală excesivă.

Deaceia economia forţelor este una din primele reguli, care trebuiesc observate cu strictețe la munte. Chiar când eşti un turist încercat, trebuie să-ţi cruţi energia pentru părţile cele mai grele ale ascensiunei sau pentru învingerea pericolelor neprevăzute.

O sforţare prea timpurie îţi taie genunchii toată ziua, pe când un ritm regulat îţi dă putinţa să poţi iuţi pasul spre sfârşitul drumului. A vorbi cât de puţin la urcuş e deasemeni o recomandaţie de care trebuie să se ţină seamă.

Presiunea atmosferică, umezeala aerului, luminositatea razelor solare şi acţiunea razelor ultra-violete, agravate de reflexiunea lor

pe marile întinderi de zăpadă sau ghiață sunt elemente de care turistul trebuie să țină absolut seamă la munte.

La înălțime pulsul se accelerează și numărul inspirațiilor se mărește; aceste reacții ale organismului când sunt violente pot procura „răul de munte".

S'a observat adesea la înălțimi mari, că alpiniști, chiar încercați, și-au pierdut toată energia și chiar voința când s'au văzut în pericol sau dacă tovarășii lor au fost victima unui accident. Această abulie explică unele acte, pe care morala le condamnă, dar care fiziologiceşte sunt explicabile.

Frigul, vântul și oboseala agravează aceste turburări, razele soarelui și reverberația zăpezii provoacă insolații pe părțile neprotejate ale corpului și pot fi periculoase pentru ochi.

E absolut necesar să se poarte ochelari colorați la munte, când e soare, și mai ales iarna. Aerul uscat și rece expune pe alpinist la o transpirație, mai mare și deci la răceală, de unde necesitatea de a avea corpul protejat cu îmbrăcăminte călduroasă, preferabil de lână.

Deaceia un bun echipament trebuie să fie una din grijile cele mai de seamă în drumeția de munte, de acest echipament depinzând de multe ori viața alpinistului.

Încălțămintea care nu e perfect adaptată piciorului și care n'are rezistența necesară pune de la început pe turist în imposibilitatea de a-și continua drumul, după cum lipsa unui *windhack* sau a unei pelerine de ploaie îi poate pune la grea încercare sănătatea.

Pentru a rezista la oboseală, la varietățiile de atmosferă și la intemperii, practica alpinismului cere pe lângă o rezistență fizică și forța morală necesară, spre a face față greutăților întâmpinate.

Și ca să poată păstra această rezistență turistul trebuie să ție seamă la munte în primul rând de două lucruri:

1. Să-și acorde odihnă și orele de somn necesare. Culcarea de vreme și lipsa oricărei preocupări este absolut recomandabilă. Un alpinist serios nu va face niciodată o ascensiune după o petrecere sau o noapte de bal.

2. Să-și păstreze sănătatea în bună stare, asigurând organelor o cât mai bună funcționare.

O bună parte din riscurile și accidentele turismului alpin se datoreşte neglijării acestor condiții necesare rezistenței fizice și morale.

E de la sine înțeles deci, că cea mai mică excursie la munte necesită o preparare serioasă și o metodă precisă.

Trebuie să alegi timpul favorabil, să pregătești itinerarul, să cântărești forțele tale și ale tovarășilor, să știi să te îmbraci, să ai grijă de hrană, punând în sac numai ce e necesar și eliminând tot ce e de prisos.

Fiziologia elementară va spune chiar turistului începător, de ce nu trebuie să urce muntele în toiul căldurei sau imediat după masă; igiena medicală îl va învăța să lupte împotriva „răului de munte" și a amețelei și să-și conserve sănătatea.

Dincolo de aceste prevederi care pot fi considerate drept alfabet al drumeției de munte, începe învățătura pe care o capătă alpinistul din experiența gradată a urcușurilor și coborîrilor la munte, tehnica alpină propriu zisă, datorită căreia poți prevedea sau înlătura unele accidente. Esențialul acestei experiențe e să știi să înfrunți greutățile urcușului și coborâtului înălțimilor atât prin regulele tehnice, dar mai ales prin obișnuința ce se poate căpăta după o lungă practică.

Începătorul trebuie în orice caz să se familiarizeze treptat cu aceste greutăți, să evite pericolul inutil, încercând de pildă aderența pietrelor înainte de a pune piciorul, ferindu-se de avalanșe, folosind acolo unde sunt necesare funia și poletul etc.

Destoinicia având un rol principal în tehnica alpină, toate pericolele ce decurg din incapacitatea sau inexperiența alpinistului sunt deci de ordin subiectiv.

Sunt însă și pericole care cu greu pot fi prevăzute sau înlăturate, de ex. căderile de pietre, avalanșele, vremea rea.

După o statistică a accidentelor din Alpi, într'un singur an (1932) căderile de pietre au fost cauza a 111 accidente mortale.

Alcătuirea munților noștrii, lipsa ghețarilor, înălțimea lor relativ mică fac ca aceste pericole să fie cu mult mai rare decât în regiunea Alpilor. Deaceia riscurile și accidentele în turismul de munte, în sezonul de vară mai ales, se mărginesc aproape numai la cele datorite incapacității și inexperienței turiștilor noștri.

Totuși în unele regiuni prăpăstioase din munții noștri (Bucegi, Piatra Craiului, etc.) și dincolo de 1600 m. aproape pretutindeni în timpul iernei, chiar turistul încercat are de înfruntat pericole serioase. Înmulțirea accidentelor în aceste regiuni este fără îndoială în primul rând datorită inexperienței turiștilor, dar e și o dovadă că ascensiunea acestor masive muntoase oferă dificultăți ce trebuiesc privite cu toată seriositatoa necesară.

Aceste dificultăți dovedesc sentimentul responsabilității și al încrederei în puterile proprii, ele învață pe alpinistul încercat să învingă frica și să descopere natura adevărată a pericolului.

Temeritatea excesivă poate deveni însă uneori un pericol public. Drumeților care străbateți munții, nu vă lăsați niciodată ademeniți de amorul propriu sau de o vană glorie, încercând să faceți ascensiuni peste puterile sau pregătirea voastră!

Nu urmați niciodată pe alpiniștii temerari, care-și expun nu numai viața lor dintr'o curată nebunie, ci și pe aceia a tovarășilor lor, iar de multe ori chiar pe acea a celor veniți să-i salveze!

VALERIU PUȘCARIU

TURISMUL ÎN MUNȚII SEMENICULUI

Desigur, sunt foarte puțini aceia ce au avut prilejul să cunoască, mai mult sau mai puțin, regiunile pitorești ale Banatului. E adevărat, din trenul ce șerpuește prin coclaurile bănățene, între Orșova și Caransebeș, călătorii întâlnesc privelişti fermecătoare și au uneori impresia că trenul e gata-gata să se isbească la fiecare nouă cotitură, de masivurile stâncoase ori de dealuri sau să se prăvălească în adâncuri de prăpastie. Sunt frumusețî, întâmplător eșite în calea călătorului, suficiente pentru a-l pregăti să creadă că mai rămâne într'adevăr o parte de frumusețî necunoscute, care te chiamă să le cercetezi. E o presupunere ce se adevereşte pe deplin. Căci, dacă te-ai da jos în orice gară și-ai lua-o, fie la stânga, fie la dreapta drumului de fier, ai ajunge prin locuri deosebit de pitorești. Așa, spre pildă, la Nord se înalță masivul Muntelui Mic, o prelungire a Hațegului, care atrage permanent, indiferent dacă este vară sau iarnă, pâlcuri de turiști, vara pentru aerul reconfortant și pentru minunatele privelişti și iarna pentru expedițiile de ski, care adună amatori dela mari depărtări.

Dacă frumusețile de pe Muntele Mic s'au bucurat de un mai fericit concurs din partea oamenilor în drept și a împrejurărilor, nu s'ar putea spune acelaș lucru despre un alt munte din Banat, în partea dinspre sud: Muntele Semenicului, numit astfel după numele popular al Floarei Reginei, care creşte din belșug pe coastele lui. Poate la asta contribue, într'o largă măsură, și faptul că sunt prea anevoioase căile de ajungere până acolo. Semenicul se găsește aproape complect izolat de ceilalți munți, fiind cel mai sudic mușuroi al Carpaților, înainte de a ajunge în firida Porților de Fier. Din depărtare nici nu bănuești că ai înaintea ochilor un munte, ci, mai degrabă, o înșiruire de dealuri, în formă de lanț, acoperite în cea mai bună parte de păduri. Este cel mai frumos munte pleșuv din țară, cum l-a numit pe bună dreptate dl. prof. Simion Mehedinți.

Privelişte a muntelui e cât se poate de atrăgătoare. Cele trei creste mai proeminente par nişte săgeţi, cărora nu li-se vede decât vârful. Apoi întregul platou este brăzdat de izvoarele cristaline ale Nerei, Bârzavei, Caraşului şi Timişului, fiecare din ele pornind în direcţii contrarii astfel că străbat cu apele lor întregul pământ bănăţean. In spre margine de pădure stau ascunse de ploi şi de vânturi stânele păcurarilor din Valea Almăjului şi din Kraina, vestite odinioară pentru bogăţia de vite şi produse lactate. Şi astăzi ochiul călătorului întâlneşte stânele Cărăbeştilor din Breazova a Zămeleştilor, a Zăbârconilor şi a Ieneştilor din Borloveni şi ale altor păcurari din satele revărsate la poalele muntelui. Se pare că războiul a stricat multe din vechile orânduieli: *păcurăria* începe să tânjească şi rar mai întâlneşti pe munte turme mari de oi, ca altădată. Acuma ele sunt mai mici şi arată, faţă de vremurile trecute, un vădit regres. Vârfurile Nedeia, Goana şi Semenic stau săptămâni întregi necălcate de picior de cioban.

Din vremuri vechi, pe vârful muntelui, au loc, an de an, în luna Iunie, la Sânziene, procesiuni religioase, la cari participă mult popor, venit de prin toate satele dela poalele muntelui. La locul numit *Lac*, de unde izvorăşte Bârzava, se face slujbă de sobor de preoţi. Bolnavii îşi pun mâinile în apa sfinţită, cu credinţa că se vor tămădui. Zice o legendă că într'o vreme când întreg ţinutul era bântuit de holeră, toată populaţia s'a refugiat la munte şi a fost nevoită să stea aci multă vreme, până s'a retras molima. Intre sărbătorile petrecute aci a fost şi *nedeia*, ruga satului, hramul bisericei, de unde se trage şi numele unuia din vârfuri „Piatra Nedeia".

Frumuseţea de neînchipuit a acestui munte nu se mărgineşte numai aci. Împrejurimile lui sunt la fel, iar peisalocurea îl întrec. Dacă intri în pădure, pe cărările croite altădată de haiduci, ce se refugiau în inima codrilor, ori de păcurarii înfrăţiţi cu turmele de oi, te întâmpină la fiecare pas câte o privelişte minunată. Poiana-Mare bunăoară, oază de lumină în întunerecul codrului, este de un pitoresc inedit. Rar s'a mai pomenit o simetrie mai desăvârşită. Par'că, inadins, puterea dumnezeiască a croit-o în forma perfectă a cercului, având la mijloc *obârşia Izvorului Poienii*, adăpătoare, pe crencuri, pentru turmele aimăjenilor. Spun bătrânii că aci se adunau odinioară haiducii lui Adam Neamţu, a lui Harambaşa şi a lui Lăzărică şi se sfătuiau cu păcurarii, asupra lucrurilor ce trebuiau îndeplinite. Semnele vrednicilor haiduceşti se mai văd şi astăzi la margini de izvoare, prin poieni dosite, ori pe fagi bătrâni, în inscripţii adânci, ce glăsuesc despre un trecut legendar.

Dar, să amintim şi cheia neîntrecută a Nergăniţei, străbătută de prea puţini pescari, formată din stânci prăpăstioase, ameninţând să înghită şuviţa sburdalnică de apă ce se scurge din munte. Am văzut şi cheile Ialomicioarei, dar nu exagerăm afirmând că ale *Nergăniţei* Semenicului le întrec pe cele dintâiu, atât prin sălbăticie, cât şi prin decor. La fel de frumoase, dar mai uşor de străbătut, sunt cheile *Gârleielor*, ale *Băniesului*, ale *Cosavei* şi ale *Iliceagului*. Privelişti de admirat sunt ale *Borţunului*, ale *Gârânei* şi ale *Rotundei*. Fiecare din ele îţi strecoară în suflet un fior aparte, făcându-te să le îndrăgeşti pentru totdeauna şi să vrei permanent să te reîntorci la ele. E o nostalgie pe deplin justificată. Sălbăticia Semenicului are un farmec special. Dacă te-a copleşit îţi este imposibil să nu doreşti s'o revezi.

De munte stau agăţate, ca trei ciorchine, trei sate, cari te atrag prin albul covârşitor al caselor: Văliugul, sat de minieri şi lemnari şi Gărâna şi Brebu, sate de cehi, crescători de vite. E aproape de mirat cum pot oamenii aceştia să stea toată viaţa lor pe munte, sub stăpânirea ploilor şi a furtunilor, uneori neîndurătoare. Curăţenia caselor din aceste sate este cât se poate de evidentă aproape de necrezut. La Văliug îşi desfăceau altădată păcurarii produsele lor şi de-aci erau îndrumate mai departe, spre marile centre industriale: Reşiţa, Anina, Oraviţa, etc. Astăzi lucrurile s'au mai schimbat. Producţia de pe munte se pare că e neîndestulătoare faţă de cererile consumatorilor.

In ultimul timp s'a deşteptat pentru muntele Semenic un deosebit interes turistic, local. De prin centrele industriale amintite mai înainte, au început să urce potecile muntelui grupuri de intelectuali, pentru a se recreia în liniştea pădurii şi pentru a cerceta locurile de pe munte şi împrejurimi. La început s'au făcut expediţii restrânse şi mai rari. Incetul cu încetul, însă, interesul a crescut şi numărul vizitatorilor s'a mărit. Stâna Cărăbeştilor şi-a oferit ospitalitatea celor ce urcau pe munte şi a amenajat o colibă specială pentru ei. Mai târziu, însă, numărul crescând, a fost nevoie de construirea unor cabane. Cei dintâiu proprietari au fost câţiva înalţi funcţionari ai uzinelor Reşiţa, cari îşi petrec vacanţele de vară pe munte. Astăzi numărul acestor cabane este în continuă creştere, faţă de trecut constituind un frumos progres. Societăţile turistice bănăţene au dovedit un concurs larg pentru desvoltarea mişcării turistice în Semenic. Astăzi, datorită intervenţiilor ce s'au făcut în toate părţile şi la toate autorităţile, s'au amenajat drumuri practicabile, pentru maşini, cari urcă până în vârful muntelui. Acum zece-cincisprezece ani, dacă ar fi spus cineva acest lucru n'ar fi fost luat în serios. Şi, totuşi, într'un timp relativ scurt s'a putut face, prin bunăvoinţa şi concursul eficace din partea tuturora, o treabă deosebit de importantă şi preţioasă. Produsele ciobăneşti se pot desface chiar la stână, numai că, după cum spuneam, turmele de oi sunt mai puţine şi ceeace produc este insuficient pentru cererea vilegiaturiştilor. Desigur, însă, că cererea mare va atrage după sine, ca o reacţiune normală, creşterea numărului de ciobani şi de turme.

In timpul verei afluenţa vizitatorilor şi a celor ce îşi petrec vacanţele pe Semenic este destul de însemnată. Se organizează excursii de plăcere prin locurile sălbatice dimprejur şi lumea se simte foarte bine. In fiecare zi, maşini încărcate cu alimente dela Văliug şi mai departe, dela Reşiţa, urcă pe munte pentru aprovizionarea celor dela cabane. Timp de trei luni muntele cunoaşte o veselie deplină, pentruca spre toamnă, odată cu plecarea turmelor spre vale, vilegiaturiştii să-şi rărească şi ei vizitele. Tristeţea toamnei, cu valuri de frunze galbene purtate de vânturi, nu mai atrage pe nimeni la munte. Acum încep ploile din ce în ce mai reci, cu burniţă şi viscol, iar muntele intră pentru toţi cei pe cari i-a adăpostit, peste vară, într'o linişte de mormânt.

Dacă vara este atât de frumoasă pe munte, o bună parte din vizitatori mai au prilejul de a cunoaşte din plăcerile Semenicului şi într'alt anotimp. Inclinarea lină a muntelui, fără stânci şi prăpastii, a atras atenţiunea skiorilor, cari găsesc aci zăpadă din belşug, bună pentru sportul de iarnă. Expediţiile de ski, dacă nu oferă destulă comoditate, dar oferă, în schimb, frumuseţi ce nu se întâlnesc în timpul verii. Acum totul e alb numai fumurile dela cabane şi din cele trei sate amintite mai înainte, turbură purul decorului uniform şi liniştit. Echipele de skiori petrec pe munte momente extrem de frumoase. Zăpada şi aerul îi antrenează plăcut la sportul pe care îl practică din dragoste. Cei mai mulţi vin dinspre Reşiţa şi Anina, stând sus, la munte, cu săptămânile. Firesc, acum e mai grea aprovizionarea, maşinile nu mai pot urca din cauza nămeţilor întăriţi, ceeace constitue într'adevăr un serios impediment în calea sportului de iarnă. Excursioniştii sunt nevoiţi să petreacă pe munte numai atât cât le ajunge merindea adusă în spate. Desigur, cu timpul, se va ajunge şi la soluţionarea acestei situaţii.

Muntele este deosebit de prielnic pentru sportul cu ski. Ceiace azi împiedecă într'o nespus de mare măsură desvoltarea acestui sport, este lipsa unor cabane de popas la poalele muntelui unde skyorul obosit să se poată adăposti şi încălzi cumsecade. Pentru moment lipsesc chiar colibele. Cele de lemnari s'au prăpădit, din cauză că pădurea nu mai e voe să fie tăiată, iar cele ciobăneşti lipsesc, pentru motiv că oile pleacă de pe munte direct spre sate, fără opriri în alte locuri. Tot drumul skiorului este anevoios, atât la ducere, cât şi la întoarcere, fiind destul de lung, de zeci de kilometri. Incât, creiarea de adăposturi se impune serios. Ea rămâne în sarcina oficiilor locale de turism şi dacă cumva oficiul nostru naţional de turism, s'ar gândi să întreprindă o anchetă de documentare profesională în munţii Semenicului, suntem siguri că n'ar pregeta o clipă să-i înzestreze cu utilajul necesar bunei desvoltări a turismului de vară şi de iarnă în această uitată de mulţi, regiune a Banatului. Semenicul este, cum spuneam la început, unul dintre cei mai frumoşi munţi pleşuvi din ţară, la o altitudine medie de 1450 metri, cu o climă potrivit de bună, cu isvoare deosebit de curate, cu un abur sănătos şi cu împrejurimi minunate, ce încântă vederea şi sufletul omului. Are toate

calităţile unei admirabile staţiuni de vară şi de iarnă. Acţiunea de punere în valoare a acestor preţioase calităţi îşi are obârşia în iniţiativele locale. Ceeace s'a făcut până acum este mult pentru putinţele lor limitate. Dar e insuficient pentru mişcarea turistică destul de desvoltată în ultimul timp.

E desigur un semn deosebit de important faptul că pe cărările străbătute altădată de turmele păcurarilor bănăţeni, în drum spre păşune, ori de legendarii haiduci din alte vremuri, în întunecimea nopţilor viscoloase urcă astăzi până în vârful muntelui, maşini pline cu viligiaturişti, dornici să se recreeze la umbra brazilor şi în şoaptele izvoarelor. Lucrul început, însă, trebueşte împlinit. Frumuseţea munţilor noştri s'o facem tuturora cunoscută, pentru a atrage, cum fac alte popoare, viligiaturişti din toată lumea. Printre acest fel de munţi, Semenicul are şi el un cuvânt de spus. Să nu-l ocolim.

DUMITRU IMBRESCU

CUM DEVII ALPINIST

Sunt cărţi şi cărţi. Sunt cărţi bune care trebuesc citite şi sunt cărţi bune care după ce au fost citite nu trebuesc uitate.

In literatura turistică numărăm prea puţine cărţi de asemenea natură şi deaceea ele trebuesc citite, iar din când în când recitite.

Printre acestea se numără şi cartea lui George Ingle Finch tradusă din englezeşte de R. S. Malherbe şi E. Gaillard. Titlul este destul de sugestiv ca să mai aibă nevoe de explicaţie. Autorul, un încercat alpinist englez, începându-şi cariera pe Speer pătrunde mai târziu în tainele muntelui înalt al cărui vârf se pierde între nori la 8840 m.

In primele pagini poţi vedea destul de clar cum se naşte în om dorul de munte, dorul de a te sui până acolo sus pe crestele înalte de unde poţi privi lumea ca un învingător, ca un stăpânitor. George I. Finch nu avea decât 13 ani când a simţit prima dată acest dor de munte. Am avut un tată, spune el, care ne-a învăţat de mici să ne avântăm spre necunoscut şi ne-a obişnuit să luptăm cu propriile noastre forţe fără a conta pe sprijinul cuiva.

In timpul studiilor pe care George Finch le face în Elveţia împreună cu fratele său Max, are ocazia să urce de mai multe ori Weterhornant Jungfrau, Cervin şi chiar munţi Blanc-ul.

In al 12-lea capitol impresiile soţiei sale, care îl însoţeşte la ascensiunea pe Cervin, alcătuesc pagini de frumoasă descriere alpină din care chiar alpiniştii noştri pot trage multe învăţături.

Textul şi planşele cu care acesta este presărat din loc în loc alcătuesc un minunat manual de alpinism. Din pagini şi figuri oricine poate învăţa secretul de a învinge muntele deoarece autorii, nu au lăsat să le scape nimic din ce ar putea fi de folos în ascensiuni.

Incercarea făcută împreună cu cpt. Bruce pe Everest reprezintă încoronarea eforturilor sale în timp de 15 ani.

După piedici nenumărate sosesc până aproape de vârful încununat de nori. Numai 580 m. îi mai despart de punctul final al expediţiei. Defectarea aparatului de oxigen al tovarăşului lui îl obligă să renunţe la ascensiune. Astfel învingătorul Alpilor recunoaşte victoria Everestului: „Dumnezeiasca mare de zăpadă, cu formidabile mijloace de apărare naturală a triumfat".

Este ultima frază a volumului, şi în acelaş timp ultimul cuvânt al alpinistului, a adevăratului alpinist, pe care natura şi forţele ei cu greu îl determină la renunţare.

Şi Finch nu a cunoscut această renunţare decât în mijlocul norilor, aproape de cel mai înalt vârf din Himalia.

Everestul poate fi mândru că l'a învins.

PUBLICAŢII TURISTICE

Prof. I. Simionescu: Ţara Noastră, — Natură, Oameni, Muncă. (Ed. Fundaţiei pentru literatură şi artă „Regele Carol II", 513 pag. cu numeroase figuri, schiţe + XXII tab. fot.; 200 lei.)

O carte de mult aşteptată, a cărei apariţie e de două ori binevenită. Intâi, fiindcă ea reprezintă o sinteză a cunoştinţelor geografice asupra României întregite, întovărăşită de tot materialul ştiinţific documentar. In al doilea rând, fiindcă corespunde în adevăr acelei meniri pe care o arată distinsul autor în lămurirea de la începutul lucrării, de a fi o „chemare spre cunoaşterea pământului pe care ne ducem traiul, cu toate bogăţiile hărăzite de natură".

Concepută cu mulţi ani înainte, pe când era profesor la Universitatea din Iaşi, lucrarea s'a completat atât prin aportul adus de noile cercetări ştiinţifice ale şcoalei geografice româneşti, cât şi prin observările personale ale D-lui I. Simionescu, făcute în lungul şi latul ţării.

D-sa a cercetat pe'ndelete şi cu adevărată dragoste întreg pământul românesc, cum foarte puţini oameni de ştiinţă, fie ei şi geografi — au făcut-o până acum.

Şi astăzi, la o vârstă, când alţii nu părăsesc confortul de acasă, decât spre a pleca în vilegiatură, d-sa porneşte într'un capăt sau altul al ţării spre a observa şi a încresta pe răboj, darurile ei tăinuite sau puţin preţuite.

Trecând, la început, în revistă, cercetările româneşti şi străine care s'au făcut până în zilele noastre în Romăuia, prof. Simionescu înfăţişează în cele 32 de capitole ale acestei lucrări monumentale pe lângă cunoştinţele despre oameni şi aşezămintele lor.

Nota caracteristică a unei regiuni, a aşezărilor, portului şi obiceiurilor oamenilor, îi dă totdeauna prilej să scoată în evidenţă originalitatea vieţii noastre autohtone: preţuirea realizărilor în care se poate urmări energia creatoare românească, ca şi explicarea scăderilor de care suferim, este totdeauna sprijinită cu date şi mărturii ştiinţifice.

Astfel la sfârşitul fiecărui capitol se găseşte indicată literatura ştiinţifică, ce poate fi consultată cu folos de specialişti.

Dragostea de locuri şi de oameni, pe care am remarcat-o toţi acei care-i urmăresc scrisul, i-a îngăduit totuşi profesorului Simionescu, ca sprijinindu-se pe rezultatul riguroaselor cercetări ştiinţifice, să ocolească rigiditatea ce o găsim în majoritatea tratatelor de ştiinţă.

Iar stilul colorat, sprinten şi viu, care te apropie de peisajul

descris sau de făptura aşezărilor şi a oamenilor, adăugat la această dragoste, face din lucrarea d-lui Simionescu o carte destinată marelui public şi mai ales un însufleţit îndreptar pentru tineret, spre cercetarea frumuseţilor şi bogăţiilor României.

•

Constantin Kiriţescu: *Drumuri pitoreşti din România Nouă*. (Edit. „Universul" 87 pag. + 8 pl. fot.; 40 lei).

Literatura noastră de drumeţie destul de săracă încă, s'a îmbogăţit cu o carte nouă. Sunt „însemnările dintr'o excursie prin Săcuime, până'n Cheile Bicazului", a d-lui Constantin Kiriţescu, făcută în tovărăşia regretatului secretar la Instrucţie, Iuliu Valaori.

E o regiune din cele mai frumoase ale Transilvaniei, destul de cutreerată de turişti — mai ales regiunea Cheilor Bicazului — şi asupra căreia, studii geografice şi antropologice recente (Sabin Oprean, G. Popa Lisseanu, dr. Râmneanţu etc.) au adus contribuţii noi de un deosebit interes. Literatura turistică a venit şi ea să împlinească aici un gol simţit şi să restabilească o toponimie românească înlăturată sau schimonosită de către stăpânirea maghiară.

Volumaşul D-lui Kiriţescu adaugă la cunoaşterea diferitelor probleme ale ţinutului săcuiesc, descrierea aspectului acestui ţinut pe drumurile ce-l străbat, pornind din Odorheiu peste munţii Architei şi ţinutul Ciucului până la Gheorgheni şi Cheile Bicazului, apoi la Sovata şi Târgul Mureş „metropola în miniatură" — cum o numeşte d. C. K., până în Sighişoara.

Descriere atrăgătoare de observator atent, cu informaţii verificate, din toate domeniile, care vădesc preocuparea constantă a autorului de a depăşi cadrul realităţii.

Constatările făcute în ultimul capitol: „Săcui şi Români", cu privire la relaţiile dintre cele două naţiuni şi a drepturilor naţiunii dominante din Stat, de a-şi recâştiga poziţiile pierdute sub o vitregă stăpânire, cât şi sugestiile date autorităţilor noastre în privinţa respectării numelor româneşti, merită deasemeni să fie ţinute în seamă de toţi acei care vor să pue în valoare frumuseţile naturale şi bogăţiile ţinutului săcuiesc şi să statornicească înfrăţirea celor două naţiuni.

•

Norbert Casteret: *Au fond des gouffres*. (Libr. Académique Perrin, Paris: 293 pag, cu numeroase fotografii 15 fr.)

„Speologia" sau „speleologia" înainte de a deveni ştiinţa golurilor subpământene, aşa cum e cunoscută astăzi în urma cercetărilor ştiinţifice, ce privesc deopotrivă problemele geofizice, ca şi cele biologice, a fost un domeniu în care chiar simplii „exploratori erau foarte rari.

Căci mult timp, frica fără temeiu şi superstiţiile izvorâte din necunoaşterea acestor lăcaşuri subpământene a făcut ca ele să fie trecute cu vederea.

Pionerii cercetărei peşterilor sunt turiştii încercaţi, care apar mai ales în Franţa pe la sfârşitul sec. XVIII-lea.

După ei, întreprinzătorul *E. A. Martel* şi mai de curând tinerii săi discipoli *Robert de Joly* şi *Nobert Casteret* au continuat opera începută, explorând şi descoperind noi peşteri în Franţa.

Într'un volum precedent, intitulat „Dix ans sous terre", care a fost premiat de Academia franceză, *Norbert Casteret* povestea câteva din explorările sale în peşteri, consacrând câteva capitole artei şi magiei în epoca preistorică, cât şi animalelor sălbatice, în tovărăşia cărora, şi-a dus viaţa omul peşterilor.

In „Au fond des gouffres", Casteret se ocupă de primele sale explorări în peşteri, descrie coborârea în celebrul abis Martel adânc de 482 m. şi în abisurile M-ţilor Atlas din Maroc.

A doua parte a cărţii (Istoria unei picături de apă, Fenomene subpământene, Legendele subpământene, Fauna peşterilor) explică unele din enigmele şi minunile peşterilor, prea puţin cunoscute de marele public. Pasiunea cu care autorul a îmbrăţişat acest domeniu de cercetare, numărând peste 500 de peşteri, abisuri şi râuri subpământene explorate, este egalată de satisfacţia de a fi descoperit unele lucruri neaşteptate, cum sunt de pildă: cele mai vechi statui din lume, — opera omului primitiv —, în cotloanele peşterii de la Montespan, râul îngheţat din peştera ce-i poartă astăzi numele (grotte Casteret), abisurile Frugato şi Kefel Sao din Munţii Atlasului african etc.

Cartea devine astfel şi un îndemn către cercetarea necunoscutelor lăcaşuri subterane de pretutindeni, la care trebuie să răspundă deopotrivă oamenii de ştiinţă, cât şi turiştii, frumuseţile nebănuite ale acestei lumi aparte fiind pe cale să devie şi un izvor însemnat de câştig, deja utilizat în unele ţări (peştera Postumia în Italia, peşterile Domica, Demanova, Masaryk în Cehoslovacia) etc.

Val. P.

BIBLIOGRAFIE TURISTICĂ

Au apărut:

Din minunile şi frumuseţile Bihorului,— pag. 124-144, în „Monografia Almanach a Crişanei, redactată de Aurel Tripon: Tipogr. Diecezană, Oradea.

N. Iorga: *Guide historique de la Roumanie*, 3-ème. edit., însoţit de mai multe planşe fotografice; Edit. Comisiunei Monumentelor Istorice, Bucureşti, 150 lei.

Karl Blodig: Blodig's Alpen Kalender 1937; 98 pag. numeroase fotografii (Paul Muller Verlag, München; 2.90 R. M.)

J. M. Comenzind: Die Stimme des Berges; ein Buch vom Rigi und seinem Menschen, 524 pag., în pânză, Herder Verlag, Freiburg i. B, 5.60 R. M.

Clarie Éliane Engel: Les Batailles pour l'Himalaia, VIII+161 pag., 16 fot. şi hărţi, Coll. „La Vie en Montagne", edit. E. Flammarion; 12 fr.

Em. de Grevin: Tourisme au Sahara. Voyage au Hogger 216 pag., numeroase fotografii, Edit. Stock; 15 fr.

Samuel Plietz: Vom Montblanc zum Wilden Kaiser; 240 pag., 32 ilustr. Eugen Rentsch-Verlag, Erlenbach-Zürich; 4 R. M. broşat 5.50 R. M. legat în pânză.

Roger Frison Roche: L'Appel du Hoggar; 140 pag., ilustr. Coll. „La vie en Montagne", edit. E. Flammarion; 10 fr.

Hans Schmithals: Die deutsche Alpenstrasse, 154 pag. în mare octavo, numeroase fotografii, Volk n. Reich Verlag, Berlin.

Paul Wetterfors: „Fridtjof Nansen", Ein Leben als Kampfer, 212 pag. legat în pânză, Carl Reissner Verlag, Dresden, 4.80 R. M.

Geoffrey Wintrop Young: Mes aventures alpines, 300 pag. Coll. Montagne, Edit. Victor Attinger; 24 fr.

INFORMAŢII

■ Domnul Prof. Tiberiu Morariu, cunoscut propagandist român în ţările nordice, cu ajutorul limbii Esperanto, a ţinut Luni 22 Febr. 1937, o conferinţă difuzată de postul de radio Oslo, tratând despre:

„România, ţara petrolului şi a grânelor". Conferinţa a fost rezumată în limba norvegiană, de către translatorul postului de emisiune.

D-l Tiberiu Morariu, este stabilit în Suedia, însă actualmente este invitat pentru un turneu de propagandă, de către Uniunea Ligilor Culturale din Norvegia.

■ Cu ocazia concursurilor de bob care au avut loc la Sinaia, cronometrajul s'a făcut cu un aparat bazat pe celula fotoelectrică, invenţie a unui ofiţer român.

■ „Buletinul Turistic" publicaţiune a Micii Înţelegeri turistice va apare în limba română, sârbă, cehă şi franceză.

■ A apărut o nouă carte despre „*Drumuri pitoreşti în România Nouă*" care strânge în paginile ei însemnări pe care autorul, D-l Constantin Kiriţescu, le-a cules dintr'o excursie prin Secuime.

■ Cartea de identitate pentru expoziţia internaţională dela Paris din acest an, acordă următoarele avantagii:

a) Zece intrări cu reducere 50% la expoziţie.

b) Pe traseele căilor ferate streine o reducere de 25% până la 50% iar în Franţa 50%.

Deasemenea la soc. de navigaţie maritimă se obţin reduceri.

c) Liniile aeriene „Air France" acordă 10% reducere.

d) Pentru itinerarii mari cu plecări din Paris se obţin reduceri la automobile.

■ Asociaţia de turism „România Pitorească" şi-a ţinut adunarea generală anuală în Sala Ligii Culturale din B-dul Schitu Măgureanu Nr. 1 în ziua de 18 Februarie.

ADUNAREA GENERALĂ „ADMIR"

■ Duminecă 28 Februarie a. c., a avut loc în oraşul Câmpu-Lung, adunarea generală a soc. turistice „*Admir*". Deplasarea membrilor asociaţiei în oraşul lui Negru-Vodă a prilejuit câmpulungenilor o frumoasă manifestare de solidaritate naţională, scopul principal al asociaţiei fiind românizarea turismului în munţi şi contrabalansarea acţiunei asociaţiilor turistice minoritare.

De faţă au fost, în afară de membrii asociaţiei: reprezentantul autorizat al turismului oficial, în persoana Preşedintelui Oficiului local de cură şi turism şi al autorităţilor locale, în persoana D-lui Primar al oraşului. O seamă de distinşi intelectuali locali – profesori, doctori, avocaţi – au onorat cu prezenţa lor entuziastă, această adunare statutară.

Darea de seamă a activităţii pe 1936 a prilejuit discuţiuni interesante, adunarea luând hotărâri de mare importanţă pentru viitorul asociaţiei, la care reprezentanţii oficialităţilor s'au alăturat în mod spontan.

Terminarea construcţiei Babele, mărirea casei Radu-Negru din Piatra-Craiului, botezarea viitoarei case dela Babele cu numele fondatorului asociaţiei – Dr. G. Dumitrescu – repartizarea beneficiului net de lei 353.000 la fondul de investiţie al celor două case de adăpost pe şantier, activitatea spornică din ambele puncte de vedere – moral şi material – a secţiilor asociaţiei au fost punctele îndelung desbătute.

S'a ratificat înfiinţarea secţiei Piteşti precum şi alcătuirea comitetelor tuturor secţiilor, adunarea dând descărcare de gestiune vechiului comitet central. S'a procedat apoi la constituirea unui nou comitet central în urma demisiei vechiului comitet. Au fost aleşi D-nii Dr. G. Dumitrescu, preşedinte de onoare, I. Udriste-Olt, preşedinte activ, Ing. I. Stănescu, Ion Gaiser, Ing. Măleanu, Ing. Lolescu, D-na Constantinescu, D-ra St. Ionescu şi I. Ionescu-Dunăreanu, membrii în comisia de cenzori: D-nii Av. A. Petrescu, Th. Popescu şi C. Niculescu; membrii de drept: Em. Iliescu, G. Ionescu-Baştea (Prefect de Muscel) Dr. Caluschi şi D-na Prof. Mircea, preşedinţi ai secţiilor *Admir* Bucureşti, Câmpu-Lung, Ploeşti şi Piteşti.

Vizita unui atât de numeros grup de „admirişti" a provocat o vie mişcare în tot oraşul. Un bufet a fost servit Sâmbătă seara de către Oficiul local de turism prin preşedintele său D-l Rr. Roşianu; iar primăria Câmpu-Lung prin D-l Primar Izbăşoiu a oferit Duminecă la prânz un banchet în cinstea celor aproape 100 participanţi la această sărbătoare de românism şi de solidaritate turistică.

CASELE DE ADĂPOST ALE ADMIRULUI.

1. *Casa „Radu Negru"* e situată pe versantul Sudic al „Pietrii Craiului" (Muntele Grind) la 1695 m. Această cabană este la 17 km. de Rucăr, 16 km. de Bran şi 10 km. de Zărneşti şi aparţine centralei „*Admir*" din Bucureşti. Are două camere cu 20 paturi şi este deschisă tot anul. Ingrijitorul Cristian Oilander stă la dispoziţia turiştilor cu informaţii în ceeace priveşte regiunea. Taxa ce se percepe nu depăşeşte 40 lei de persoană. Această casă va fi mărită dându-i-se posibilitatea să adăpostească până la 120 persoane.

2. *Casa Anton Negulici* situată pe versantul Estic al Muntelui Văcărea, pe râul Târgului, la 1000 metri altitudine, se află la 12 km. de comuna Sereşti, la 23 km. de Câmpu-Lung. Drumul este accesibil maşinilor şi trăsurilor până la casă unde tot anul se află deschis restaurantul amenajat în sală specială. In dormitoare se găsesc zece paturi şi douăzeci şi cinci locuri în priciuri (pat comun). Ingrijitorul Valentin Maer stă la dispoziţia turiştilor cu informaţii în legătură cu masivele: Iezerul, Păpuşa, Bătrâna.

3. *Adăpostul Văcarea* aparţinând secţiei A.D.M.I.R. din Câmpu-Lung (Muşcel) este situat la 1693 metri, servind mai mult ca refugiu între Iezer şi Casa „Anton Negulici". Este prevăzută cu 20 locuri pentru dormitor în priciuri.

4. *Casa „Dr. G. Dumitrescu"* e situată la 2206 metri altitudine în Bucegi la punctul numit „Babele". Este situată la 8 km. depărtare de Buşteni, şi Poiana Ţapului, până la Sinaia 12 km. Casa va fi terminată în cursul acestui an, având posibilitatea să adăpostească până la 150 persoane.

Un refugiu improvizat lângă şantier poate fi folosit de turiştii aflaţi în apropiere şi care pot obţine informaţii şi chiar găzduire în caz de nevoe.

■ Cu ocazia reuniunii comitetului executiv al alianţei internaţionale a hotelurilor din 23 Nov. 1936 s'a luat următoarea hotărâre:

„Comitetul executiv al A. I. H. recomandă asociaţiilor afiliate de a găsi o definiţie legală cuvântului „hotel" menţionând caracteristicele necesare, astfel ca întreprinderile indigene cu acelaş nume să nu uzurpe numele „hotel".

In Cehoslovacia şi Ungaria se lucrează la alcătuirea unui proect de lege în acest sens.

■ Revista „Hotel" din 10 Ianuarie publică un interesant articol în legătură cu fixarea bazei raporturilor dintre hoteluri şi societăţile de voiaj.

■ M. S. Regele Carol II a prezidat în ziua de 16 Februarie adunarea generală a „Societăţii Regale de Geografie". Primul a luat cuvântul D-l prof. S. Mehedinţi care a arătat importanţa studiului Geografiei şi necesitatea impusă de împrejurări de a se cunoaşte cât mai bine geografia ţării.

A urmat o serie de vorbitori din care reţinem expunerea făcută de D-l prof. Rădulescu despre *Vrancea fizică antropogeografică* şi aceia a D-lui Amiral Corneliu Buhoitzer în legătură cu progresele realizate de Institutul geografic în executarea noilor hărţi.

Cu această ocazie D-l prof. Vintilă Mihăilescu a prezentat adunării harta României executată de profesorul I. Constantinescu în condiţiuni optime în timp de zece ani.

■ Prin decizia oficiului național de turism au fost șterse din tabloul stațiunilor climatice următoarele localități deoarece nu îndeplinesc condițiunile cerute:

Arcuș (Trei Scaune)	Satu Nou (Bacău)
Bodoc („ „)	Tușnad-Sat (Ciuc)
Câmpina (Prahova)	Vijnița (Storojinet)
Mânăstirea Curchi (Orhei)	Vama Câmpu-Lung

■ Prin aceiaș decizie și pentru aceleaș motive au fost șterse din tabloul stațiunilor turistice:

Tg. Lăpușului (jud. Someș)
Tg. Săcuesc (jud Trei Scaune)

■ Sub conducerea tehnică a F. R. S. S., cu concursul I. M. E. F. și a soc. sportive „Cei 15", „Clubul Turistic Bănățean" (C. T. B.) a organizat în ziua de 28 Februarie, concursurile de ski de pe Muntele Mic. Oficiul național de turism a fost reprezentat de președintele oficiului local din Caransebeș.

■ *Dela „Clubul Carpatin Român".*

1. Prin sentința No. 6/937 a Jud. Ilfov Sc. I-a C. C., s'a admis, prin modificarea statutului ca „Grupul Alpin Brav" să-și schimbe denumirea în „Clubul Carpatin Român".

2. Duminecă 24 Ianuarie a. c. a avut loc la sediul său din Str. Sabinelor No. 57, adunarea generală ordinară a Clubului Carpatin Român.

După ce s'a votat regulamentul explicativ al Statutului Clubului, Dl. Președinte Dumitru Gherassi a făcut o amplă dare de seamă asupra activității alpine și administrativo-financiară a asociației, după care adunarea generală a dat descărcare Comitetului de Conducere pentru gestiunea și activitatea anului 1936.

S'a procedat apoi la alegerea Comitetului de Conducere pe anul 1937:

Președinte de onoare: Dl. Al. Bădăuță, ales prin aclamația întregei adunări.

Președinte activ: Dl. Prof. Dumitru Gherassi.

Vice-Președinți: Ing. V. Castovici, D-rd R. Voiculescu.

Secretar General: Avocat Mircea Marosin.

Casier Central: Prof. C. Niculescu.

Membrii: Ing. Al. Beldie, N. Gherassi, D-rd C. Teodoru, Giuglia Goretti.

Cenzori: Avocat Victor Pfeiller, Ing. Anibal Ștefănescu, Virgil Bernhardt.

Noul Comitet de Conducere expunând planul său de lucru și-a propus continuarea cu aceiași intensitate a sforțărilor pentru ducerea la bun sfârșit a construcției cabanei din masivul Bucegilor. S'a fixat și programul de activitate alpină pe primul trimestru.

Clubul Carpatin Român a organizat până acum 154 excursii colective în Munții: Bucegi, Făgăraș, Piatra Craiului și Alpii Francezi, cu un total de 814 participanți.

■ *Cluburile alpine își încep activitatea.* Primim la redacție apelul adresat tineretului de „Clubul Carpatin Român". Ne amintește un apel al „Clubului Alpin Francez" a cărui deviză „L'éducation par les cimes" este elocventă în ceiace privește îndrumarea tineretului spre școala naturii, adevărata școală activă.

Îi facem loc cu credința că va fi auzit.

Tineret,

La sfârșitul unei săptămâni de muncă în atmosfera grea a orașului aveți nevoie să evadați o zi în plin aer, pentru refacerea nervilor, mușchilor și sufletului vostru. De cele mai multe ori însă, nu vă puteți stabili un program în acord cu aptitudinile și forțele voastre;

Pentru a vă ușura sarcina, pentru a arăta fiecăruia dintre voi drumul pe care trebue să-l facă, *Clubul Carpatin Român* vă întinde amical mâna și vă invită în mijlocul lui!

Clubul Carpatin Român vă pune la dispoziție numeroase avantagii morale și materiale.

In tot timpul anului organizează duminical escursii pentru voi. Interesante la început prin parcurgerea celor mai frumoase drumuri din Bucegi, Piatra Craiului, Făgăraș și altele, ele vă conduc treptat spre alpinismul pur.

Escursiile sunt conduse de camarazi pricepuți în întrebuințarea frânghiei și a pioletului, dându-vă posibilitatea să faceți ascensiuni grele fără nici un risc. Iarna veți cutreera munții înzăpeziți, în tovărășia prietenilor deveniți profesorii voștri benevoli.

Clubul vă pune la dispoziție biblioteca sa, materialul său alpin și vă invită la conferințe și ședințe amicale.

Noi vă cerem să păstrați între voi spiritul de disciplină, prietenie și solidaritate.

Nu avem tendințe politice; vă respectăm ideile voastre cerându-vă să le respectați pe ale camarazilor voștri, pentru a păstra în sânul clubului o atmosferă cordială și plăcută.

Veniți cu noi și în mijlocul nostru, veți fi în puțin timp oțeliți, devenind adepți ai celor mai frumoase sporturi.

Inscrieri în fiecare Miercuri orele 8 - 10 p. m. la sediu, Strada Sabinelor 57, tel. 4-35-05.

■ *Excursii în munții noștri.* Din programul asociației de turism și sport „România Pitorească" spicuim următoarele excursii proiectate pe care le recomandăm celor cari doresc să cunoască munții noștri.

13—14 Martie pe Piatra Mare.
27—28 „ „ Postăvar (Cristianul Mare)
11 Aprilie la Zamfira-Slănic Prahova-Văleni.
23—24—25 „ în Bucegi.

Programul detaliat al excursiilor se publică în „Buletinul informativ" al asociației iar inscrierile se pot face în Strada Academiei Nr. 9 (Mag. Universal-Foto N. Spirescu).

■ Incepând dela 1 Iunie intră în vigoare pașapoartele turistice pentru Cehoslovacia și Iugoslavia care vor fi supuse unei singure taxe de 250 lei. Aceste pașapoarte se eliberează de Ministerul de Interne, Direcția Generală a Poliției și cu avizul „Oficiului Național de Turism".

■ *Colțul tuturor Sporturilor. — Motociclism.* 18 Aprilie: Cursă de regularitate pe distanța București-Snagov-București (90 km.), complectată cu o probă de îndemânare. — Organizează Societatea A. R. M. A.

23 Aprilie: „Curierul de război" (a doua ediție, cursă în teren variat. Parcursul nu se anunță decât în ziua disputării întrecerii. Organizează Moto Clubul Român.

■ *Ciclism.* — 28 Martie: Campionatul României de Ciclo-cross, organizat de Federația Română.

3 Aprilie: Ciclo-cross „Traversarea Capitalei" (licențiați), organizat de Federație.

18 Aprilie: Cursa „Aurel Frize" București-Budești-București (handicap), 79 km. 500, organizată de Velo Clubul Român.

23 Aprilie: Handicapul „Sft. Gheorghe", cursă ciclistă de semifond organizată de Clubul „Pr. Nicolae".

25 Aprilie: Ciclo-cross „Traversarea Capitalei" școlari, organizat de federație.

■ *Escursii în Munții Apuseni.* Pentru a așura cunoașterea frumusețiilor naturale și a desvolta spiritul turistic, secția „Frăția Munteană" a Touring-Clubului României va organiza și în anul 1937, două serii de excursii în Munții Apuseni și în alte regiuni ale Transilvaniei.

Cea dintâi serie cuprinde 20 de excursii, care vor avea loc în *Munții Apuseni,* în cursul lunilor: Aprilie, Mai și Iunie.

La excursii pot participa înafară de membrii T. C. R. și invitați.

Programul excursiilor se poate procura de la sediul Secției T. C. R. „Frăția Munteană", Cluj (Inst. de Speologie, căsuța poștală Nr. 158 sau prin librăria „Cartea Românească" din Cluj.

■ *Marcaje turistice ce pot fi folosite de skiori în munții Muscelului.* Una din cele mai bune regiuni pentru practica skiului din Muntenia, situată numai la 3-4 ore, cale cu trenul din București, este a masivelor muntoase: Iezerul și Păpușa.

Pentru a contribui la desvoltarea turismului de iarnă, Oficiul de turism din Câmpulung, în colaborare cu soc. turistică A.D.M.I.R. a marcat de curând următoarele itinerarii de ski: *Panta Văcarea* la casa cu același nume (1650 m. alt.) *Platul lui Pătru* și drumul de la casa Voina la vârful Păpușa (2400) m. prin *Valea Largă* și stâna din Găinațul.

■ *Turismul în Banat* cunoaşte de câţiva ani o desvoltare remarcabilă, graţie atât celor două asociaţii turistice: Touring-Clubul României şi Clubul turistic bănăţean, cu mai numeroşi membri în regiune, cât şi iniţiativei demne de laudă a altor instituţii şi societăţi (Bat. de Vânători de Munte, Asociaţia Funcţionarilor Municipiului Timişoara, Prefectura Jud. Severin, Clubul „Rotary, Comunitatea de avere din Caransebeş), care au contribuit la amenajarea turistică a Muntelui Mic din apropierea Caransebeşului.

Ultima dare de seamă a Secţiei T. C. R. „Banat" apărută cu ocazia adunărei ei generale, care a avut loc în cursul lunei Februarie a. c. adaugă înfăptuiri noi la cele de până acum.

Astfel activitatea Secţici T.-C. R. „Banat" pe anul 1937 este reprezentată prin:

a) O serie de conferinţe cu caracter documentar şi pitoresc, ţinute la şcoala Politehnică din Timişoara; colaborarea la „Calendarul Turistic", la editarea şi corectarea mai multor hărţi turistice, executarea hărţilor: Băile Herculane şi a masivului Retezat (care va apare în acest an).

b) Marcaje de poteci turistice în regiunea Băilor Herculane (Valea Cernei şi în Munţii Poiana Ruscăi).

c) Organizarea a 12 excursii în Banat şi 2 în Dobrogea şi M-ţii Retezatului.

Pentru anul în curs Secţia T.-C. R. „Banat" va continua lucrările de marcaj în M-ţii Cernei, Poiana Ruscăi şi în sudul Banatului, începând şi construcţia unei case de adăpost.

DIN STRĂINĂTATE

Austria.

Căile ferate austriace au introdus biletele speciale de excursie pentru rutele care nu depăşesc 40 km.

Cehoslovacia.

La Praga şi-a început activitatea la 1 Ianuarie 1937 Soc. Anonimă C.E.D.O.C. cu un birou de călătorie şi transporturi. Sediul în Nardoni Trida 36.

Elveţia.

Elveţia va putea sărbători anul acesta împlinirea a 90 ani dela introducerea căilor ferate în această ţară. La 9 August 1847 primul tren, ducând 140 persoane, a plecat din gara Zürich pentru a ajunge în 45 minute în gara Baden.

Franţa.

Adunarea generală a consiliului central de Turism, internaţional se va ţine anul acesta la Paris între 26-29 Iunie, cu această ocazie va avea loc şi o expoziţie a afişelor de propagandă turistică.

Marele congres internaţional turistic, termal şi climatic se va ţine la Paris între 21 Iunie-4 Iulie. Cu organizarea se ocupă D. Eduard Chaix, preşedintele comisiei turistice de pe lângă comisariatul general al expoziţiei.

Organizaţia „Voyage Benetti" în colaborare cu secţiunea turistică a comitetului „France Orient" studiază un important circuit în autocar prin ţările din Sud-Estul Europei. Între acestea se află şi România.

Grecia.

Subsecretariatul de Stat al Presei şi Turismului elen a delegat ca reprezentant al Greciei în comitetul turistic al celor patru state din „Înţelegerea Balcanică" pe D-nii B. Papadakis şi Th. Petracopulos.

Italia.

Pentru ca turiştii streini să se bucure de toată libertatea în alegerea itinerariilor, Italia a introdus biletele de liberă circulaţie valabile 6, 15 sau 30 zile cu preţuri reduse. Eliberarea acestor bilete este condiţionată de şederea în Italia cel puţin 6, 12 sau 25 zile turistul cumpărând o „Scrisoare turistică de credit", un „cec turistic", un „bon de hotel" sau un „cupon pentru servicii turistice" corespunzând minimului de şedere obligatorie. În baza acestora turistul este liber să utilizeze trenurile rapide sau autocarele fără a plăti diferenţe în plus.

Jugoslavia.

În Jugoslavia se află în studiu înfiinţarea dinarului turistic după modelul lirei turistice care funcţionează astăzi în Italia. Experienţa italiană a dovedit mijlocul cel mai eficace atât pentru înlesnirea turismului cât şi pentru intensificarea lui.

În Jugoslavia urmează să se stabilească cine trebue să suporte diferenţa de curs dintre dinarul turistic şi cel oficial. Forurile compentente par hotărâte să treacă această diferenţă asupra Statului care o va suporta dintr'un cont deschis la Banca Naţională a Jugoslaviei.

Olanda.

Societatea „Holland America Linie" organizează excursia unui grup de intelectuali, mari industriaşi şi comercianţi, care vor vizita România în cursul lunei Iunie.

Polonia.

Căile ferate poloneze acordă o reducere de 33% turiştilor care merg în staţiunile climaterice. Această reducere se acordă la înapoere după o staţionare de cel puţin 14 zile în localitate şi în baza unei adeverinţe eliberate de administraţia staţiunii.

Suedia.

Nordisk-Gothenburg a organizat pentru studenţii suedezi, călătorii în grup la staţiunile pentru sporturi de iarnă. Astfel între 11-20 Ianuarie a fost vizitată staţiunea Storlien iar între 18-30 Martie regiunea Nord-Härdjedaleu. În luna Iunie aceste sporturi pe zăpadă vor continua la Riksgränsen în Laponia.

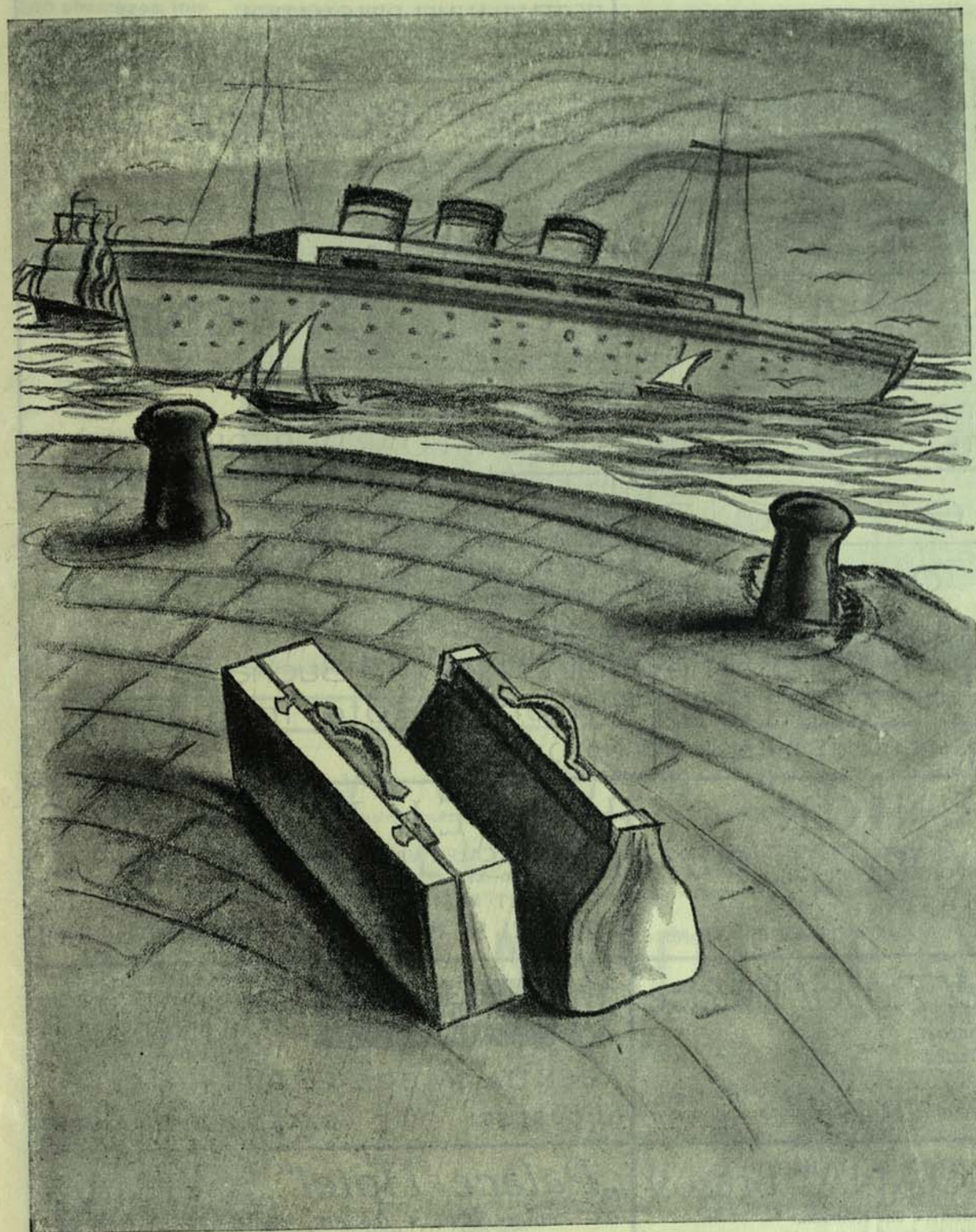

EUROPA

RĂSPUNDE ORICĂREI EXIGENȚE ÎN MATERIE DE VOIAJ ȘI TURISM

TELEFON 3.95.72

CENTRALA:
BUCUREȘTI
STRADA DOAMNEI No. 1

EUROPA

ORGANIZAȚIA NAȚIONALĂ ROMANA DE VOIAJ ȘI TURISM

VENIND ÎN BUCUREŞTI, LOCUIŢI LA

GRAND-HOTEL „LAFAYETTE“

ESTE HOTELUL CEL MAI MODERN, CEL MAI CONFORTABIL. SITUAT ÎN PLIN CENTRU AL CAPITALEI. APĂ RECE ŞI CALDĂ ÎN TOATE CAMERELE

PREŢURI MODERATE

CALEA VICTORIEI No. 11 — TELEFON: * 3.34.10

HOTEL SPLENDID PARK

BUCUREŞTI, STR. ŞTIRBEI VODĂ, 4
(LÂNGĂ PALATUL REGAL) CONSTRUCŢIE 1935

HOTELUL LUMEI DIPLOMATICE

CEL MAI ELEGANT ŞI CONFORTABIL

Hotel Stănescu

Bucureşti Str. Aristide Briand No. 5

Construcţie 1930

Confort după ultimele cerinţe technice ale higienei

HOTEL DU BOULEVARD

BULEVARDUL ELISABETA No. 1

HOTELUL CEL MAI MODERN
HOTEL DE TOUT PREMIER ORDRE
FIRST CLAS HOTEL

HOTEL SPLENDID

BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI No. 57

CONFORT RENOVAT

PREŢURI FOARTE REDUSE

Athénée Palace Hotel

Cel dintâi Hotel din Bucureşti
Le premier Hotel de Bucarest
The leading Hotel of Bucharest
Das führende Hotel in Bukarest

Calea Victoriei No. 94 (colţ Str. Episcopiei No. 1)

HOTEL UNION

TELEFON 377.20

CEL MAI ELEGANT ŞI CONFORTABIL DIN ŢARĂ

PREŢURI MODERATE

BUCUREŞTI — STRADA ARISTIDE BRIAND No. 6

HOTEL MAJESTIC

BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI No. 40

TELEFON 334.56—377.34

CONFORT MODERN

TURIŞTII SE BUCURĂ DE 30% REDUCERE

Marele Hotel Royal Palace

300 camere ultimul confort
In plin centru al Capitalei

Telefon 306.60—306.69

Bucureşti, Strada Constantin Mille No. 13

HOTEL IMPARATUL TRAIAN TERMINUS

TELEFON: 3.52.14 — 4.55.96

ALĂTURI DE GARA DE NORD

PREŢURI FOARTE AVANTAJOASE

AGENŢIA WAGON-LITS IN HOTEL

BUCUREŞTI — CALEA GRIVIŢEI No. 177

Hotel „COROANA“ Braşov

Cea mai plăcută staţiune climaterică din România.

200 camere cu confortul cel mai modern.
Saloane de dejun şi separeuri foarte elegante.
Cafenea mare şi confortabilă. Sală de dans. Jazz.
Telefon No. 124, 125, 126, 127, 128.

„Palace-Hotel“ Cernăuţi

100 camere confort modern, serviciu conştiincios, preţuri moderate

Restaurant de prim rang.

Telefon No. 996—997 — *Cernăuţi*

GRÉGOIRE CAPSA

CONFISERIE PARISIENNE

HÔTEL & RESTAURANT. — BUCAREST, RUE DE LA VICTOIRE, 63

MÊME MAISON: RESTAURANT ATHÉNEE PALACE BUCAREST

HÔTEL ET RESTAURANT CARAIMAN SINAIA

HOTEL „PALACE SINAIA“

200 chambres, toutes luxueusement meublées, pourvues chacune du téléphone dont 140 avec salle de bain, eau courante chaude et froide, propreté exemplaire, tranquillité absolue, vastes halls, serre claire, terrasses reposantes, salle de restaurant sélecte, bar fastueux, le tout dans un cadre où les perspectives se déroulent dans une véritable féerie.

Pour retenir des chambres, s'adresser à:

PALACE-HOTEL
SINAIA Tél. 225
BUREAU À BUCAREST
Str. Eugeniu Carada
No. 8 Tél. 3.65.21

THE DANSANT
TARIF TRÈS MODÉRÉ

Inscrieți-vă din timp la una din cele 5 călătorii LLOYD de primăvară pe

MEDITERANA

cu începere dela:

I. 27 Februarie—17 Martie
II. 19 Martie — 12 Aprilie
III. 14 Aprilie — 4 Mai
IV. 8 Mai — 28 Mai
V. 31 Mai — 18 Iunie

Prețuri dela Lei 15.600

Cereți informațiuni și prospecte la

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN
F. MISSLER S. A. R.

NORD LLOYD

București: Calea Victoriei No. 101
Timișoara: Str. I. C. Brătianu No. 39
Sibiu: Birou de Voiaj „LLOYD“, Str. Regina Maria No. 26

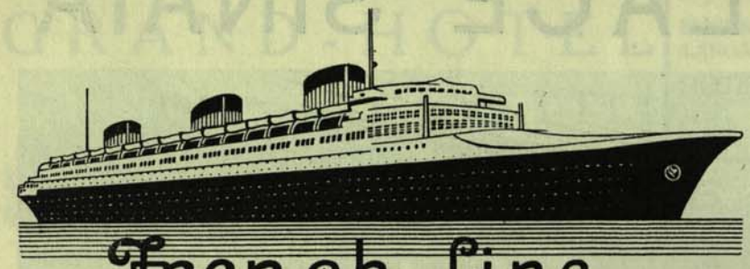

French Line
COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE

TRANSATLANTICUL
„NORMANDIE“
CEL MAI MARE DIN LUME

LINIA HAVRE-NEW-YORK

Plecări spre: CUBA - MEXIC - VENEZUELA - COLUMBIA - ANTILE

Călătorii de plăcere în anul 1937:

MEDITERANA ȘI ATLANTIC — dela 7 la 14 Aprilie.
ANTILE — AMERICA CENTRALĂ ȘI CUBA — dela 23 Iunie la 2 August.
SPITZBERG — dela 24 Iulie la 14 August.
NORVEGIA ȘI SPITZBERG — Dela 1 la 17 August.
MAREA BALTICĂ — dela 7 la 27 August.
STATELE-UNITE ȘI CANADA — tot anul.
Circuite în AFRICA DE NORD — tot anul.

A SE ADRESA:
SOC. **„SARNIA“** — PASAGIUL COMEDIA, PRIN CALEA VICTORIEI, 42, BUCUREȘTI

Navigațiunea Fluvială Română
Linii rapide de călători și mărfuri pe Dunăre

Brăila-Vâlcov zilnic în ambele sensuri.
Galați-T.-Severin de două ori pe săptămână în ambele sensuri.
Turnul-Severin-Bazias de două ori pe săptămână în ambele sensuri.
Galați-Brăila de mai multe ori pe zi.
Tulcea-Sulina zilnic în ambele sensuri.
Curse locale de călători și mărfuri între: *Brăila-Măcin* de mai multe ori pe zi. *Brăila-Piatra-Frecăței* zilnic în ambele sensuri. *Silistra și Călărași-Ostrov* de mai multe ori pe zi.
Oltenița și Turtucaia de mai multe ori pe zi. *Giurgiu-Rusciuk* de mai multe ori pe zi.
Restaurante la bord; cabine confortabile la vasele cari merg noaptea
Reduceri de prețuri pentru funcționari, pentru turiști, pentru grupuri, pentru băi la Lacul-Sărat
Bilete combinate cu C. F. R. cu reduceri de preț pentru călătorii circulare și pentru vizitarea Deltei Dunării și regiunii Porților de Fier. Inchirieri de vapoare spațioase pentru excursii.
Curse regulate de mărfuri și colete, între: *Galați și Vâlcov-Sulina* în fiecare săptămână.
Galați și Turnu-Severin în fiecare săptămână. *Galați și Timișoara* la fiecare două săptămâni.
Transporturi de mărfuri și cereale în șlepuri complecte pe Dunăre până la Regensburg, pe Prut, pe Tisa și pe canalul Bega.
Remorcaje de șlepuri în special la trecerea cataractelor.
Informații la **Direcțiunea N. F. R.** București, la agențiile din porturi și principalele agenții de voiaj.

O POZIȚIE MINUNATĂ

PENTRU O CASĂ DE RECREAȚIE...

DAR **NU**

PENTRU UN BIROU SAU MAGAZIN DE INCĂLȚĂMINTE

DE CE!

Răspunsul este simplu.

O întreprindere comercială trebuie să fie la îndemâna furnizorilor și a clienților.

Accesibilitatea unui birou sau a unui magazin, ușurința cu care se poate face legătura cu ele garantează întotdeauna succesul unor astfel de întreprinderi.

Totuși, sunt încă destui comercianți și profesioniști cari cred că pot face afaceri bune și fără telefon, fără acest colaborator devotat care stă la dispoziție zi și noapte, fără acest aparat minunat care în câteva minute îi pune în legătură directă cu clienții și furnizorii, dându-le posibilitatea de a rezolva chestiuni importante și a obține informațiuni urgente în timpul cel mai scurt posibil și cu un minimum de efort.

Intr'o oarecare măsură, această părere este tot atât de absurdă ca și aceea de a instala un magazin pe vârful unui munte.

Costând mai puțin decât salariul unui om de serviciu, TELEFONUL — înseamnă cea mai bună investiție pe care o poate face un profesionist sau un om de afaceri.

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE

ITALIA

SOCIETATE ANONIMĂ DE NAVIGAŢIE

DOUĂ FRUMOASE VOIAJE DE PAŞTE!

CU TRANSATLANTICELE:

„SATURNIA" „VULCANIA"

DE 32.000 TONE

14 APRILIE — 4 MAI

PROSPECTE ŞI INSCRIERI LA REPREZENTANŢA GENERALĂ PENTRU ROMÂNIA:

S. A. R. P. I. M.

CENTRALA BUCUREŞTI

CALEA VICTORIEI, 53

SUCURSALE:

TIMIŞOARA IV.

STRADA I. C. BRĂTIANU No. 47

CERNĂUŢI

STRADA REGELE FERDINAND No. 39

ŞI LA

BIROUL DE VOIAJ ING. ERDES

BUCUREŞTI CALEA VICTORIEI No. 168

1. ALGERIA ŞI OAZELE DIN SAHARA
2. SICILIA, INSULA VEŞNIC INSORITĂ

VEŢI VIZITA:

TRIESTE, RAGUSA, PATRAS, NAPOLI, PALERMO, ALGER, BOUSAADA, TIMGAD, SETIF, BISKRA

CEREŢI PROSPECTUL TUTUROR CROISIERELOR NOASTRE PE ANUL 1937

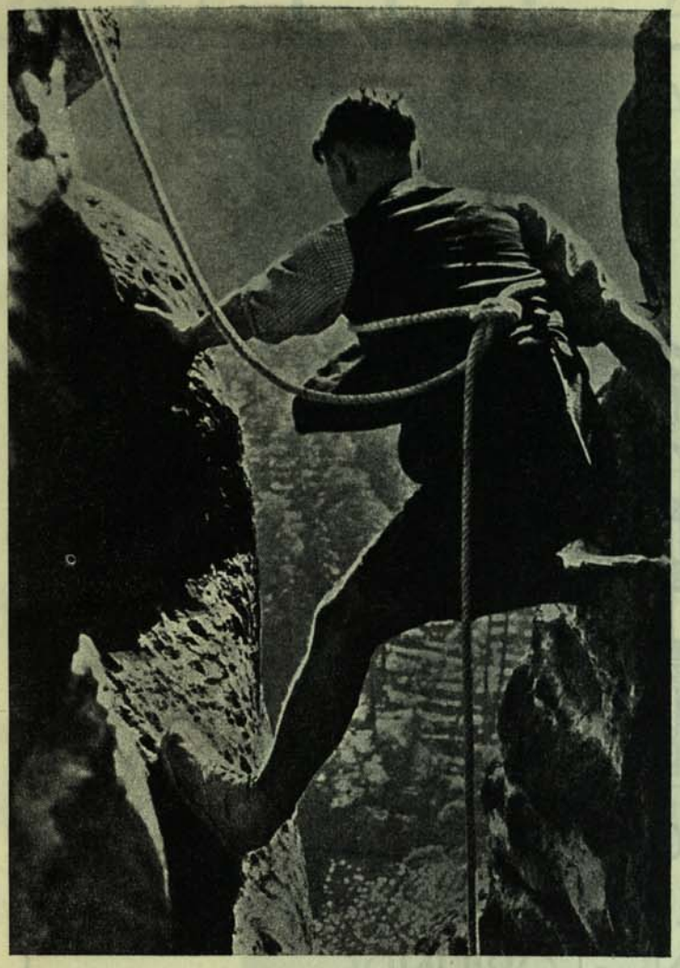

ZEISS IKON

SUCCES DEPLIN NUMAI PRIN:

APARAT ZEISS IKON — OBIECTIV ZEISS

PELICULĂ ZEISS IKON

PROSPECTE GRATIS PRIN
CONCESIONARII EXCLUSIVI
„SOTERO" S. A. R.
BUCUREȘTI 2
PIAȚA KOGĂLNICEANU, 8 H

Biroul de Voiaj Ing. Erdes — București, Calea Victoriei No. 168, anunță publicul călător, că anul acesta va organiza o serie de voiajuri colective, pentru vizitarea marei Expoziții Internaționale din Paris. Deasemenea va organiza și o serie de voiajuri de plăcere pe Marea Mediterană, cu vapoarele cele mai moderne. Plecări lunare. Cereți prospecte!

IN CAPITALĂ, GĂSIŢI TOT CE VĂ TREBUE INTR'UN SINGUR LOC

la

GALERIES LAFAYETTE

IN CELE PESTE 70 DE RAIOANE
GĂSIŢI ARTICOLE DE TOT FELUL,
PREŢURI MAI EFTINE CA ORIUNDE

RAIONUL DE SPORT

este asortat perfect cu articole pentru

TENIS **ALPINISM** **PESCUIT** **ATLETISM**
FOOT-BALL **CAMPING** **VÂNAT** **GIMNASTICĂ**

precum şi echipamente pentru **STRAJERI şi STRAJERIŢE**

RAIONUL DE ARTICOLE FOTOGRAFICE

Bogat asortiment de aparate fotografice renumitele mărci mondiale:

ZEISS, IKON, VOIGTLÄNDER, ROLLEIFLEX

LABORATOR SPECIAL PENTRU DEVELOPAT, COPIAT şi MĂRIT

cu preţuri foarte convenabile, la

GALERIES LAFAYETTE

BIBLIOTEGA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

AUTOCALOR

APARATUL AUTOMAT DE ARS CĂRBUNI

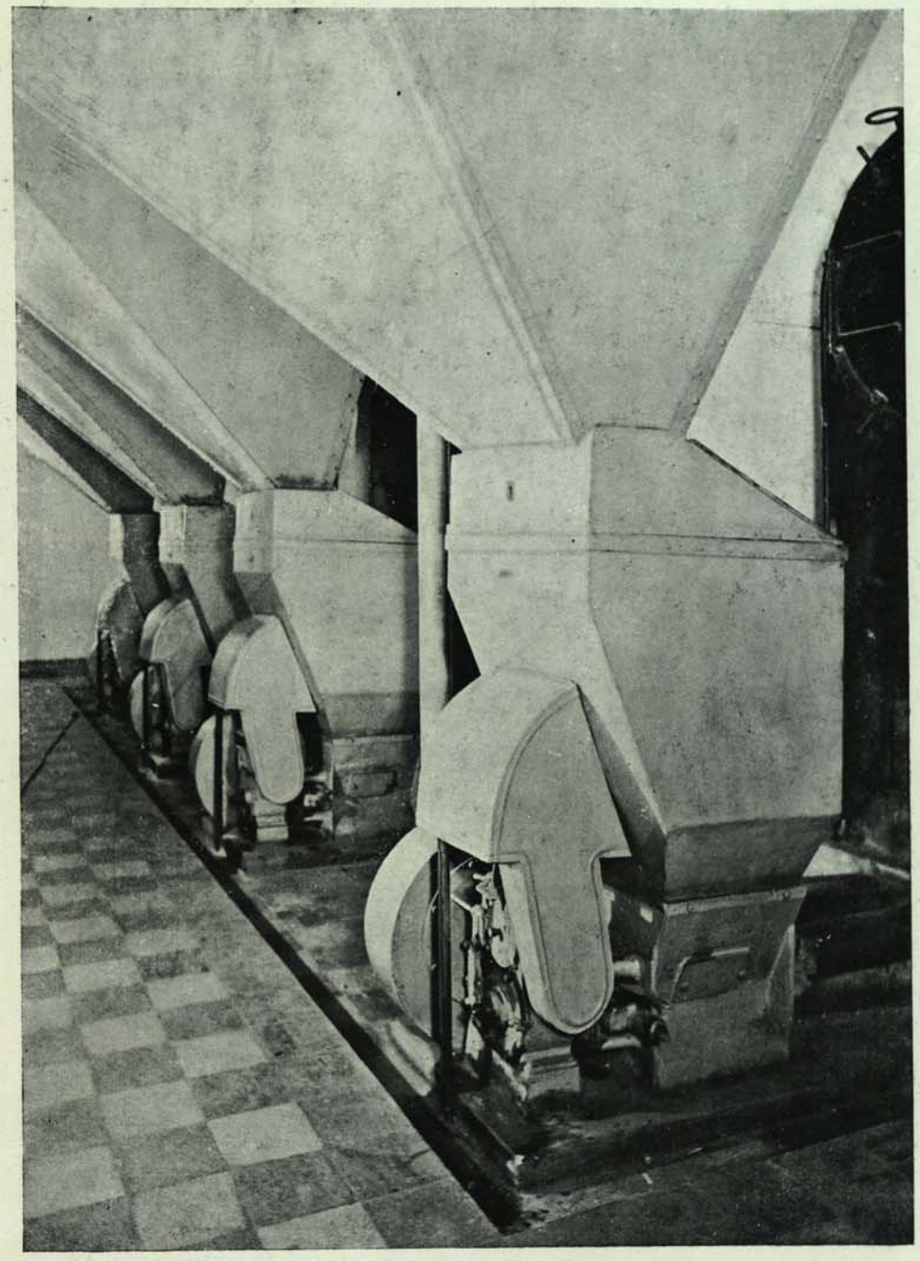

4 APARATE **AUTOCALOR** LA PALATUL **CARPAŢI**

CEL MAI ECONOMIC MIJLOC DE INCĂLZIRE pentru CALORIFERE — FOCARE INDUSTRIALE de orice fel — AUTOMATISM COMPLECT prin reglaj termostatic — RANDAMENT MAXIM prin combustiune complectă — FUNCŢIONARE fără accidente — durată ilimitată a căldărilor. — CONSTRUCŢIE SOLIDĂ complect executată în ţară.

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PERIODICE ROMANIA

PETROŞANI S. A. R.

SECŢ. **AUTOCALOR**. BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI, 118. TELEFON 4.02.02

12.287 — CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREŞTI

Automobilul Dv. va reuși performanțe superioare, iar întreținerea lui vă va costa mai puțin, dacă îl veți aproviziona cu produsele

UNIREA:

BENZINA ALBASTRĂ ETHYL
ȘI ULEIUL LUBOIL

PERIODICE
ROMANIA

20 LEI